

MLADI BEOGRAJSKI SLOVENCİ NA XI. VSESLOVENSKEM SREČANJU

Člani Društva Sava iz Beograda so se udeležili XI. Vseslovenskega srečanja v Državnem zboru Republike Slovenije, v Ljubljani, 30. junija 2011.

Irena Kužnik, predsednica Društva Sava, Snežana Goršek, voditeljica projekta Srečanje mladine slovenskih društev v Srbiji in Nemanja Sićević, član društva Slovencev iz Kruševca, aktiven prijatelj društva Sava, vsi trije tudi slovenisti, šolani na Filološki fakulteti v Beogradu, so nastopili v okviru programa XI. Vseslovenskega srečanja s prispevkom o delovanju mladih slovenskega rodu v Srbiji, ki ga objavljamo v celoti:

MLADI SLOVENSKEGA RODU V SRBIJI – POGLED V PRIHODNOST

V Srbiji se društva Slovencev začnejo ustanavljati konec 90-ih let in v začetku novega tisočletja. Njihova ustanovitev sovpada z naraščanjem zanimanja za slovenski jezik in slovensko kulturo pri mladih v Srbiji nasploh. Potomci Slovencev, priseljenih pred drugo svetovno vojno in v prvi polovici 20. stoletja se začnejo zavedati pomena poznavanja dveh jezikov in dveh kultur.

Kaj je za otroke, katerih en starš je

bodisi izseljenec bodisi potomec izseljenec, prvi in kaj drugi jezik, kaj je njegova materinščina? Glede na to, da je večina Slovencev, ki so prišli živeti v Srbijo, iz Slovenije odšla v obdobju pred ali kmalu po drugi svetovni vojni, so njihovi potomci sedaj že druga, tretja ali četrta generacija s slovenskim poreklom. Zanje je prvi jezik vsekakor srbsščina. S stališča posameznika je prvi jezik tisti, ki se ga človek začne učiti

prej kot katerikoli drugi jezik. Čeprav žal ni zapisanih podatkov o tem, na podlagi desetletnih izkušenj iz društva Slovencev lahko povemo, da je mlade potomce slovenskih izseljencev v Srbiji, slovenščina skoraj popolnoma tuj jezik.

Generacije rojene v Srbiji približno po l. 1980 so odraščale v okolju, kjer so stiki s Slovenijo bili redki in zapleteni. Zaradi zaprtih meja, težav s pridobivanjem viz in nenazadnje zaradi finančnih težav, so številni otroci slovenskega rodu Slovenijo obiskali šele kot najstniki ali študenti. K njihovem zanimanju za Slovenijo je vsekakor prispevala ravno ustanovitev društev Slovencev in dejavnosti v zvezi z dopolnilnim poukom slovenščine, ki naj bi bil ena osrednjih dejavnosti društva. Novo vodstvo si je, v sodelovanju s širšim članstvom, kot svojo glavno dejavnost začrtalo ravno spodbujanje sodelovanja in druženja mladih, ki promovirajo in širijo slovenski jezik in kulturo, ter navezujejo stike med sabo in z mladimi v Sloveniji.

Mlade Slovence živče v Srbiji želimo spodbuditi k aktivni povezavi z matično državo, ne samo v smislu obiska temveč tudi v smislu možnosti sodelovanja z

Matija Jama, Belokranjsko kolo, 1935

matico na srbskem trgu. Skozi predstavitev pomembnih znanstvenikov, umetnikov, gospodarstvenikov, poslovnežev slovenskega rodu s Srbiji, bi predvsem želeli nakazati, v kateri smeri je možen poklicni razvoj mladih Slovencev v Srbiji.

V začetku maja smo v Beogradu priredili srečanje, kjer smo predstavili življenjepise pomembnih Slovencev v Srbiji, ki bodo tudi tiskani in naj bi bili neka vrsta osnove, smernice, za nadaljnja raziskovanja in pobuda za ustanavljanja neke vrste arhiva.

Kot cilje in namene projekta smo organizatorji načrtovali predvsem zburjanje slovenske zavesti in okrepitev mreže Slovencev v Srbiji, saj je vsako sodelovanje in povezovanje dobrodošlo. Projekt zajema tudi vzdrževanje kulturne tradicije in spoznavanje s slovensko kulturno tradicijo. Še najbolj pomemben cilj pa je spodbujanje mladih na sodelovanje in vključevanje v aktivnosti in delovanje društva ter mladinsko druženje in sodelovanje.

Namen projekta je, poleg navedenega, ozaveščanje ljudi o pomembnosti kulture in medsebojnega povezovanje za obstoj in lažje skupno delovanje v prihodnosti. Skozi kulturo hočemo spodbuditi sodelovanje tudi na drugih področjih in vključiti mlade Slovence v Srbiji v delovanje različnih inštitucij. Nenazadnje, hočemo povezati mladino s slovenskimi institucijami, ki skrbijo za Slovence v zamejstvu in po svetu, na čemer smo jim neskončno hvaležni.

Slovenski jezik in kulturo v svetu seveda promovirajo tudi neslovinci, predvsem slovenisti in študentje slovenščine na več kot 50 univerzah, v tesnem sodelovanju s Centrom za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Povezovanje in sodelovanje Slovencev in neslovencev v Srbiji je pomembno z več plati, saj se na ta način slovenski jezik in kultura promovirata in širita tudi med mladimi Srbi, ki o Sloveniji vedo vedno več, mladi znanstveniki, umetniki in gospodarstveniki pa v tem sodelovanju vidijo tudi poklicne izzive in možnosti.

Dejavnosti v društvih Slovencev zahtevajo visoko strokoven pristop ter tesno povezovanje dela v društvu s poklicnim delom posameznika. V zvezi s tovrstnim delovanjem v društvu so tudi zahteve delovnega trga, ki s svojimi potrebami in možnostmi zaposlitve usmerja mlade k pridobivanju potrebnih znanj. Zato je za društva Slovencev, tako v Srbiji, kot drugod v tujini, izjemno pomembno povezovanje in sodelovanje s slovenskimi gospodarstveniki, vsekakor pa je dragocena tudi podpora slovenskih diplomatskih predstavništev.

Na srbskem trgu je prisotno veliko število slovenskih podjetij. Slovenski gospodarstveniki so v prejšnjem desetletju velikokrat pomagali pri izvajanju strokovnih ekskurzij za učence in študente slovenskega jezika. Pomoč se uresniči na dva načina: s finančno podporo (štipendije za poletne šole, pomoč pri organizaciji izletov) in s predstavitvijo ter sprejemom otrok in mladih v matičnih firmah v Sloveniji. Velikokrat smo bili prijazno sprejeti v slovenskih podjetjih, kjer so se mladi seznanili z njihovim delovanjem, proizvodnim procesom in znanjem, ki se zahteva za določeno delo. To je pogosto vplivalo na njihovo izbiro študija, ali načrte za zaposlitev.

Znanje slovenskega jezika in poznavanje slovenske kulture ter stik z vrstniki slovenskega rodu, ima nedvomno velik pomen pri odločanju mladih za študij in zaposlitev. Nujno učinkovito sodelovanje učiteljev slovenščine in vodstev društev, ob razumevanju slovenskih pristojnih inštitucij za težko finančno situacijo v Srbiji. Štipendije za različne poletne šole slovenščine, različne tečaje v Sloveniji, ali pa možnost strokovne prakse, študentskih izmenjav in podobno, bodo na najboljši način tudi naprej prispevale k ohranjanju in razvoju slovenskega jezika in kulture v tujini.

Irena Kužnik, Snežana Goršek in Nemanja Sicević

OBISK KOMISIJE DZ RS ZA ODNOS E S SLOVENC I V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Od 8. do 10. marca 2011 se je v Srbiji mudila Komisija Državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, v sestavi Miro Petek (predsednik Komisije), Samo Bevč (član Komisije), dr. Lászlo Göncz (član Komisije in podpredsednik Komisije za narodni skupnosti), Aleš Selan, pred-

stavniki Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

V okviru svojih aktivnosti so obiskali društvo »Kredarica« v Novem Sadu, kjer so se srečali s predstavniki slovenskih društev v Vojvodini, in sicer s člani društva Slovencev »Kredarica«, »Planika« iz Zrenjanina, »Emona« iz Rume in

»Triglav« iz Subotice.

Opravili so tudi niz srečanj v slovenskem združenju rasinskega okroga »Lipa«, kjer so se srečali s predstavniki slovenskih društev v Južni Srbiji, in sicer Kulturne skupnosti »France Prešeren« iz Niša, združenje rasinskega okroga »Lipa«, skupnosti borskega okraja Drago Čeh

iz Bora, skupnosti šumadijskega okraja "Jernej Kopitar" iz Kragujevca, skupnosti timoške krajine "Ivan Cankar" iz Zaječarja, jablaniškega okraja "Brata Jenko" iz Leskovca.

V Beogradu so se srečali s člani društva Slovencev v Beogradu "Sava", "Kula" iz

Vršca in društvom slovensko-srbskega prijateljstva "Pohorje" iz Loznice.

Zadnji dan obiska je v prostorih Veleposlaništva potekalo tudi srečanje z Nacionalnim svetom Slovencev, delegacija Komisije pa je obiskala tudi Narodno

skupščino Republike Srbije in se sestala z Odborom za odnose s Srbi zunaj Srbije in s člani Skupine srbsko-slovenskega prijateljstva.

Vir: <http://www.belgrade.embassy.si/>

PETA IZREDNA SEJA SKUPŠČINE DRUŠTVA SAVA (15. junij 2011)

Peto, izredno sejo skupščine Društva Slovencev v Beogradu - Društva Sava je sklical g. Vladimir Žnidarčič, kot najstarejši član vodstva skupščine Društva, zaradi reševanja vprašanja izvolitve delegatov za novo skupščino Društva.

Kot predsedujoči, je Vladimir Žnidarčič pozdravil prisotne člane Društva, ter cenjenega gosta, predstavnika Veleposlaništva R Slovenije, g. Jožefa Kečka.

Predsedujoči je povabil prisotne, da se z minuto tišine spomnijo članov, ki so med dvema sejama umrli in je prisotnim sporočil žalostno novico, da je ravno na dan seje pokopan g. Odon Vertovšek, ki je umrl v 102. letu, kot najstarejši član Društva Slovencev Sava in najstarejši Slovenec v Srbiji.

Na podlagi podpisov prisotnih delegatov je sklenjeno, da obstaja kvorum, saj je od 50 delegatov na seji prisotnih 28, kar je po Pravilniku dovolj.

Vladimir Žnidarčič je predlagal naslednji dnevni red:

1. Izvolitev delegatov za novo skupščino Društva Slovencev Sava
2. Razno

Maja Đukanović je zaprosila za besedo in predlagala, da se v dnevni red uvrsti tudi izvolitev novega predsedstva skupščine

Društva, saj je nekaterim članom vodstva potekel mandat. Predlog je enoglasno sprejet.

Za besedo je zaprosil Željko Kljun in predlagal, da se v dnevni red uvrsti izvolitev predsedništva Društva Slovencev Sava, glede na to, da je dosedanji predsednik, Vladimir Uršič, nepreklicno odstopil s te funkcije dne 20. aprila 2011, ko je oddal nepreklicni pisni odstop, s čimer je tudi celotnemu predsedstvu potekel mandat, po čl. 125. Poslovnika Skupščine Društva Sava. Predlog je enoglasno sprejet.

Za besedo je zaprosila Vida Popović in predlagala, da se v dnevni red uvrsti izvolitev člana Nadzornega odbora, saj je enemu članu potekel mandat. Predlog je enoglasno sprejet.

S tem je dnevni red zaključen.

Predsedujoči je predlagal, da se v delovno predsedstvo Pete izredne seje Društva Slovenaca Sava izvolijo Vladimir Žnidarčič, Vladimir Uršič mlajši in Branka Zafirović kot zapisničarica. Predlog je enoglasno sprejet.

Vladimir Žnidarčič je predlagal v volilno komisijo Jeleno Rašić, Moniko Stojanović in Darjo Kovrlija, s pojasnilom, da predlagani člani volilne komisije niso na seznamu delegatov nove skupščine, kot je tudi predvideno v aktih Društva. Predlog je enoglasno sprejet.

Skupščina Društva je nadaljevala z delom po sprejetih točkah dnevnega reda, od prve točke dnevnega reda naprej.

Predsedujoči, V. Žnidarčič, je potrdil, da je od 50 delegatov na seji prisotnih 28 delegatov, kar je dovolj za veljavno izvolitev novih.

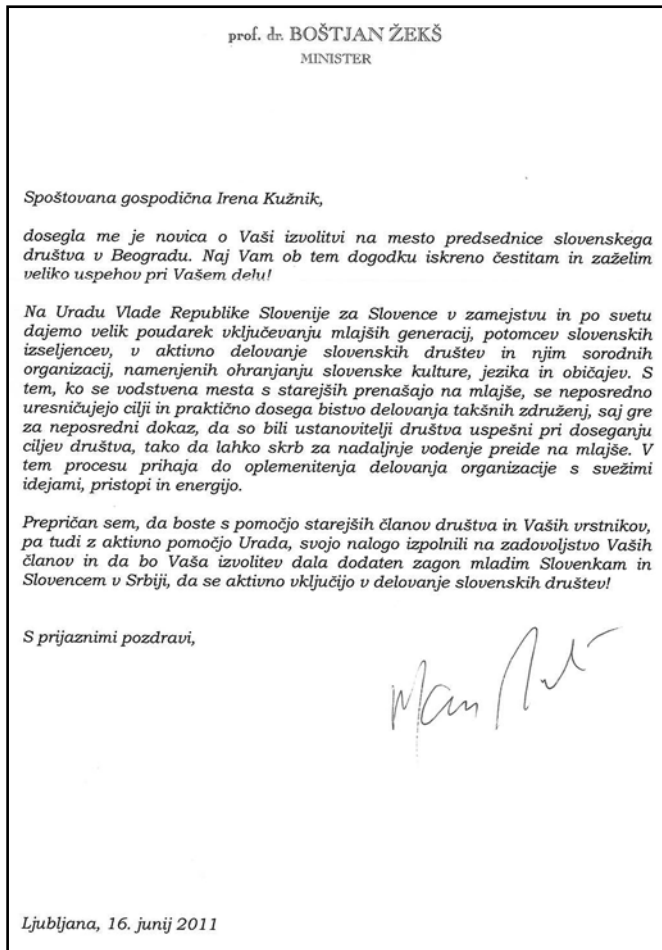
Na podlagi predlaganega seznama od 65 kandidatov za novo skupščino je pripravljeno 50 volilnih listkov, ki so razdeljeni delegatom. Volilna komisija je razdelila 28 volilnih listkov, 22 pa je po predpisih uničeno kot neuporabljeno.

Po zaključenem glasovanju, je volilna komisija prešela glasove in predložila zapisnik, v katerem je navedenih 50 delegatov za skupščino Društva Sava, čigar imena je predsedujoči prebral. Poročilo volilne komisije, podpisano s strani članov volilne komisije se nahaja v prilogi tega zapisnika.

Z izvolitvijo 50 novih delegatov skupščine je zaključena prva točka dnevnega reda. Predsedujoči je čestital novim delegatom in je zaprosil, da se po seznamu preberejo njihova imena, da bi potrdili točno število pristoinih delegatov nove sestave skupščine.

Predsednik je, s potrditvijo navzočnosti 32 delegatov nove sestave skupščine potrdil, da obstaja kvorum, kar je dovolj za odločevanje o naslednjih točkah dnevnega reda.

Predsedujoči, V. Žnidarčič je predlagal, da se preide na drugo točko dnevnega reda.

Na vprašanje predsedujočega, ali obstajajo predlogi za sestavo novega predsedstva skupščine Društva, je Maja Đukanović prosila za besedo in je povedala, da so iz prejšnje skupščine še vedno veljavni mandati podpredsedniku Vladimirju Uršiču mlajšemu in tajnici Branki Zafirović, torej onadva ostaneta tudi v novem predsedstvu skupščine. Za predsednika skupščine Društva Sava predlaga Vladimirja Žnidarčiča, za drugo podpredsednico pa Brankico Đurić. Oba sta izjemno dejavna v društvu od ustanovitve naprej, cenjena in uveljavljena člana, ki sta redno prisotna v društvu in aktivno sodelujeta v organiziranju in vodenju društva.

Predsedujoči je dal na glasovanje predlog, da se za novega predsednika skupščine društva izvoli Vladimir Žnidarčič. Po zaključenem glasovanju za izvolitev predsednika skupščine društva Sava, je predsednik skupščine potrdil, da je z večino glasov Vladimir Žnidarčič izvoljen za Predsednika skupščine društva Slovencev Sava v Beogradu.

Predsedujoči je dal na glasovanje predlog, da se za novega podpredsednika skupščine društva izvoli Brankica Đurić.

Po zaključenem glasovanju za izvolitev novega podpredsednika društva Sava, je predsednik skupščine potrdil, da je z večino glasov Brankica Đurić izvoljena za Podpredsednico skupščine društva Slovencev Sava v Beogradu

Predsedujoči, V. Žnidarčič je predlagal, da se preide na tretjo točko dnevnega reda.

Na vprašanje V. Žnidarčiča, ali obstajajo predlogi za sestavo novega predsedstva društva je za besedo zaprosil Željko Kljun. Pojasnil je, da je Vladimir Uršič, dosednji predsednik Društva, nepreklicno odstopil s funkcije predsednika društva dne 20.04.2011, o čemer so člani obveščeni tako po mejlu kot z objavo odstopa na oglasni deski v društvu. Po čl. 125 Poslovnika Skuštine je, z odstopom predsednika, tudi celemu predsedstvu potekel mandat.

V skladu s čl. 125 odstavek 3 Poslovnika skupštine Društva, je Skupščina brez razprave ustanovila, da je Vladimir Uršič vložil nepreklicni odstop.

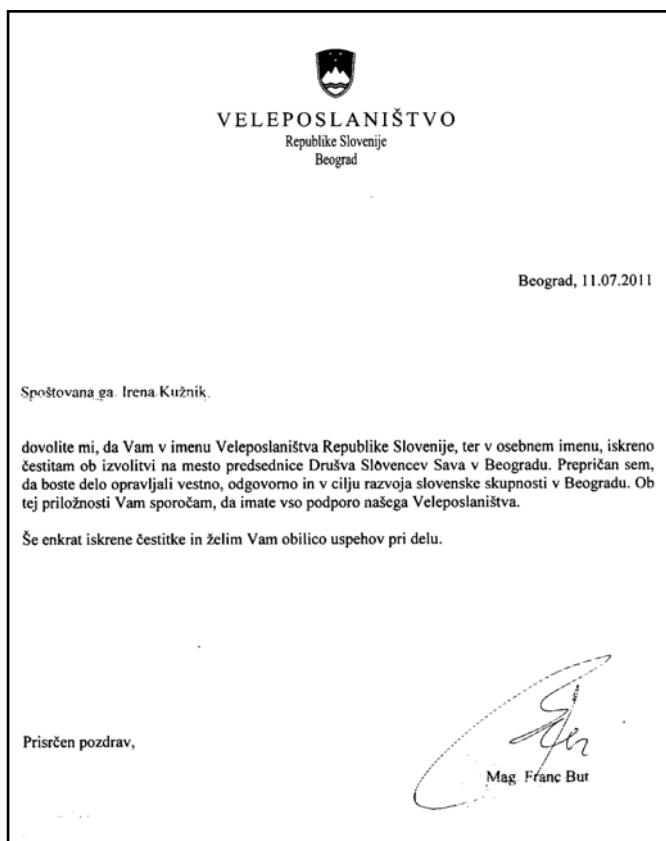
Željko Kljun je predlagal, da je, glede na to, predsedstvo najpomembnejši organ Društva, in je nujno obdržati kontinuiteto v delu in bi zato v novem predsedstvu morali ostati tudi posamezni člani starega, ki so društvo uspešno vodili od ustanovitve naprej. Zato za novo predsedstvo predlaga člane starega predsedstva, in sicer Anico Sabo (kot podpredsednico), Slobodana Jakoša (kot podpredsednika) in Biljano Milenković-Vuković (kot članico).

Za predsednico društva Sava i predsednico predsedstva Željko Kljun predlaga Ireno Kužnik, za novega člana predsedstva pa Aleksandra Vojinovića.

Svoj predlog, da se na funkcijo predsednice društva izvoli Irena Kužnik, je Željko Kljun pojasnil z dejstvi, da je ona v društvu dejavna od ustanovitve naprej, sodelovala je na vseh prireditvah, več projektih društva, v okviru dopolnilnega pouka pa je sodelovala ne samo kot udeleženka, temveč je pomagala pri pouku najmlajših. Irena Kužnik je diplomirana filologinja, anglistka, zaposlena je kot prevajalka za angleški in slovenski jezik. Končuje master študij na Filološki fakulteti v Beogradu, kjer je obiskovala tudi pouk slovenščine in opravila slovenistične izpite z najboljšimi ocenami. Kot izjemna študentka je nekajkrat prejela vabila in štipendije za izpopolnjevanje na Univerzi v Ljubljani. Kot predstavnica mladih iz društva Sava je julija 2005 nastopala v Državnem zboru R Slovenije. Redno piše prispevke za Bilten društva, je aktivna tudi v drugih prostovoljnih organizacijah ter aktivno sodeluje tudi s tovrstnimi organizacijami v Sloveniji. Z njeno izvolitvijo, je poudaril Ž. Kljun, bi v društvo spet pritegnili mlade, kar je tudi naš osnovni cilj.

NUK – detalj

Po zaključenem glasovanju za izvolitev dva podpredsednika in enega člana društva Sava je predsednik skupščine potrdil, da je z večino glasov Anica Sabo izvoljena za novo Podpredsednico Društva, Slobodan Jakoš za novega Podpredsednika in Biljana Milenković-Vuković za članico predsedstva Društva Slovencev Sava v Beogradu.

Predsedujoči je predlagal, da se preide na glasovanje za novega predsednika Društva Slovencev Sava v Beogradu. Po opravljenem glasovanju 32 delegatov za izvolitev novega predsednika društva je rezultat bil naslednji:

Irena Kužnik – 22 glasov za

Ivan Skupek – 3 glasovi za

Predsedujoči je potrdil, da je za predsednico društva Slovencev Sava izvoljena Irena Kužnik.

Predsedujoči je novi predsednici čestital in jo je zaprosil za kratko predstavitev vizije razvoja društva Sava. Irena Kužnik se je prisotnim na kratko predstavila in povedala, da prihodnost društva vidi v čim večji in čim aktivnejši udeležbi mladih Slovencev, ki bi s pomočjo izkušenih, starejših članov, ki so društvo ustanovili in ga uspešno vodijo že deset let, uveljavljali in razvijali slovenski jezik in kulturo v Srbiji. Poudarila je potrebo po sodelovanju z drugimi društvi Slovencev v Srbiji in drugod v tujini, z Veleposlaništvom R Slovenije v Beogradu in drugimi institucijami v R Sloveniji.

Po izvolitvi predsednice Društva, se je pristopilok izvolitvi novega člana predsedstva. Po opravljenem glasovanju za izvolitev novega člana predsedstva društva je predsedujoči povedal, da je Aleksandar Vojinović dobil največje število glasov (22 glasov) od vseh predlaganih kandidatov. Predsedujoči je potrdil, da je za novega člana predsedstva društva Slovencev Sava izvoljen Aleksandar Vojinović

Predsedujoči je predlagal, da se izvoli oseba, ki bo opravljala funkcijo generalnega sekretarja. Pojasnil je, da je do sedaj to funkcijo zelo uspešno opravljala Slavjanka Milatović, ki pa iz osebnih razlogov s tem delom ne more nadaljevati.

Maja Đukanović je zaprosila za besedo in je za generalnega sekretarja društva predlagala Dušan Smoleta. Predlog je enoglasno sprejet po opravljenem glasovanju.

Po zaključenem glasovanju za izvolitev generalnega sekretarja društva Sava, je predsednik skupščine potrdil, da je Dušan Smole iz Beograda, izvoljen za novega generalnega sekretarja Društva Slovencev Sava v Beogradu.

Predsedujoči je predlagal da se izvoli tudi novi član Nadzornega odbora, saj je prejšnji članici, Vidi Popović, potekel mandat. Vida Popović je povedala, da zaradi drugih obveznosti ne more nadaljevati s tem delom. Za novega člana Nadzornega odbora sta predlagana Sara Herman in Vladimir Smole. Pristopilo se je glasovanju, kjer je Sara Herman dobila 22 glasov, Vladimir Smole pa 7 glasov. Predsedujoči je konstatovao da je za novo članico Nadzornega odbora izvoljena Sara Herman.

Seja je končana ob 21 uri.

Branka Zafirović

Za vso pomoč se prisrčno zahvaljujemo donatorjem:

„ETOL JVE d.o.o.“ Novi Sad – Ernest
KREMŽAR
Zoran ULIĆ

Željko Kljun je obrazložil tudi predlog za izvolitev Aleksandra Vojinovića za člana predsedstva društva. Aleksandar Vojinović je v društvu aktiven od ustanovitve naprej, po poklicu pa je pravnik, kar je izjemno pomembno za dobro funkcioniranje društva, saj pozna predpise in pravna načela delovanja. Aleksandar Vojinović je aktivno sodeloval v vseh dejavnostih društva do sedaj in bi delovanju predsedstva prispeval z novo energijo uspešnega mladega človeka, strokovnjaka za pravna vprašanja.

Na vprašanje predsedujočega, ali obstajajo še kakšni predlogi za izvolitev novih članov predsedstva, je Ivana Miljković predlagala za predsednika društva Ivana Skupka. Svoj predlog je utemeljila z dejstvom, da gre za starega člana društva. Predsedujoči je ustanovil, da predlagani kandidat ni prisoten.

Potem je za besedo zaprosila Marija Jovanović, ki je za predsednika društva predlagala Mirka Detička, uveljavljenega in aktivnega člana društva. Mirko Detiček se je zahvalil na predlogu in povedal, da kandidature ne more sprejeti zaradi drugih obveznosti in tudi lastnega mnenja, da je v vodstvo treba izvoliti mlajše člane.

Nato je za predsednika društva predlagan tudi Vladimir Uršič mlajši, kot študent Pravne fakultete in stari član društva, toda njegova kandidatura ni sprejeta, saj je ustanovljeno, da obstaja nasprotje interesa, glede na dejstvo, da je on veljavni podpredsednik skupščine.

Potem je predsednik v odstopu, Vladimir Uršič, predlagal za nove članove Predsedstva tri kandidate, in sicer Bojana Hajdinjaka, Saro Herman in Natalijo Keržlin.

Glede na to, da ni bilo drugih predlogov, je predsedujoči predlagal, da se začne z glasovanjem. Vprašal je, ali se delegati strinjajo, da se za izvolitev Anice Sabo, Slobodana Jakoša in Biljane Milenković-Vuković kot članov starega predsedstva glasuje skupaj, ne pa posamično. Delegati so predlog enoglasno sprejeli.

V DRŽAVNEM ZBORU REPUBLIKE SLOVENIJE

Parlamentarno zgradbo so po zamisli arhitekta Vinka Glanza začeli zidati leta 1954 in jo dokončali pet let pozneje. Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije je v njej prvič zasedala 19. februarja 1959. V njej delujeta Državni zbor in Državni svet. Zgradba, ki meri 2200 m², ima štiri nadstropja. Pri gradnji so se držali načela, naj se uporabijo domači materiali, marmor, kamen in les. Vsa zgradba je obložena s ploščami koprivskega marmorja, podokenska polnila na fasadi pa so iz zelenega oplotniškega granita.

V letu 1991 so poslojpe parlamenta z več prehodi povezali s sosednjo zgradbo na Tomšičevi ulici, katere se neposredno dotika. Ta stavba je bila zgrajena leta 1879 za Kranjsko hranilnico. Sedaj so v njej prostori poslanskih skupin, delovnih teles in različnih parlamentarnih služb.

Zaradi prostorske stiske, ki so jo delno povzročili spremenjen način dela in drugačne pristojnosti Državnega zbora, se obe poslojpi nenehno prenavljata.

Detajl ograje in stavba na Tomšičevi

Na prijazno vabilo poslanca gospoda Sama Bevka, sem obiskal Državni Zbor Republike Slovenije. Mogočna stavba parlamenta nikogar ne pusti ravnodušnega. Poleg umetniško oblikovanega vhoda, veliko pozornosti pritegne tudi notranjost in tudi sami materiali vgrajeni v celoten objekt, prepletanje kakovosti in vrhunskega vizualnega doživetja.

Gospod Bevk je bil moj gostitelj od posebnega pomena, zaradi poznavanja zgodovine Slovenije, kar je tudi sicer njegova

ožja specialnost, in splošnih lastnosti Parlamenta. Bivanje v tem poslojpu mi je omogočilo nova in široka spoznanja v zvezi z novejšo zgodovino parlamentarizma.

Najprilicneje se zahvaljujem gospodu Bevku, ker je bil prijazen gostitelj med mojim bivanjem in upam, da bo sprejel vabilo in spet bil gost Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji.

Zoran Ulič

PORTAL

Na fasadi je glavni poudarek namenjen portalu, ki se vzpenja do polovice prvega nadstropja, počiva na petih pilastrih, obloženih s pohorskim granitom, in s svojim zaključkom prevzame funkcijo balkona. Pred to vhodno arhitekturo sta akademska kiparja Karel Putrih in Zdenko Kalin namestila svoje kiparske simbolne kompozicije.

Zaključek portala obvladuje Putrihova plastika, ki ponašarja šolstvo, družinsko srečo, rudarstvo, elektrifikacijo, sodstvo, tekstilno industrijo, strojništvo, sadjarstvo, kmetijstvo, gozdarstvo, ladjedelništvo in ribištvo. Na skrajni levi in desni pa so upodobljene ženske in moške figure z dvignjenimi rokami.

Kipar Kalin je svojo plastiko namestil na pilastrih. Kipi ponazarjajo varno pot v prihodnost, srečo, blaginjo in mir, na vrhu pa stojita dva putta (kipa goilih otrok) z vencem: slava in čast vsem tistim, ki se trudijo za

lepše in polnejše življenje. Levi in desni pilaster je kipar namenil lepim umetnostim, v likih otrok v vmesnih poljih so upodobljene nekatere otroške igre, na zunanjih pilastrih pa so upodobljene plastike mož in žena, pripravljenih na odpor.

INTERVJU – Božica Toskić

V okviru Biltena je ustanovljena tudi rubrika „Intervju“. V vsaki številki bomo intervjuvali nekega člana. To bodo osebnosti, ki so na različne načine vplivale na oblikovanje Društva, potem tisti, ki aktivno sodelujejo v njegovem delu, ali na katerikoli drug način pozitivno delujejo v interesu Društva.

Božica Toskić vodi ženski zbor Pojoča družba. V Društvu Sava je že dolgo obstajala želja članov, da bi ustanovili vokalni ansambel, ki bi negoval slovenske pesmi. Želja se je uresničila s prihodom gospe Božice Toskić na mesto zborovodkinje, ki z vneto, strpnostjo in znanjem uvaja članice zbora v interpretacijo pesmi in lepoto zborovskega petja. O nastopih tega ansambla smo pisali že v prejšnjih številkah Biltena. Intervju pa je priložnost, da bolje spoznamo gospo Božico Toskić.

1. Povejte nam nekaj o sebi, o svojem dosedanjem delu in kraju v Sloveniji, iz katerega prihajate.

Rojena sem leta 1935. Oče je Slovenec, Stopinšek Vincenc, iz Vezovja (Šentjur pri Celju), mati je Hrvatica, Primorka iz Grižana pri Crikvenici. S trebuhom za kruhom smo se selili tja, kjer je bilo delo za rudarje. Rodila sem se v Srbiji v Ravnoj Reci pri Senskem rudniku. Med drugo svetovno vojno je bila moja družina internirana v Nemčijo, kjer sva z bratom hodila v šolo. Po končani vojni smo se vrnil v Jugoslavijo v Sremske Karlovce. Tu sem odrasla in se šolala.

Končala sem petletno učiteljsko in desetletno glasbeno šolo. V Karlovcih sem poleg učiteljske šole obiskovala nižjo glasbeno šolo klavirja, v Banja Luki srednjo glasbeno, v Sarajevu višjo pedagoško šolo na glasbenem oddelku. Po enoletnem učiteljevanju v Bački sem delala devet let v Banja Luki, šestnajst let v Zadru in štirinajst v Beogradu.

Glasbena vzgoja je bila osnovna dejavnost, kjer smo delali po programu. Istočasno so tekle proste dejavnosti: zborovsko petje, vokalno-komorne izvedbe, glasbene prireditve za najmlajše, harmonika, tamburaški orkester, Orffov instrumentarij. Vse to so bile moje raznovrstne dejavnosti in lahko rečem, da sem pri delu bila „muzički svaštar“.

To delo me spremlja od začetka, zlasti od leta 1972 do 1996, ko sem sodelovala na srečanjih in tekmovanjih pevskih zborov (občinskih, mestnih in republiških).

Mnoga znanja sem utrjevala na glasbenih seminarjih v Sloveniji, Hrvaški, Črni Gori in Srbiji.

2. Kako ste se odločili za ta plemeniti poklic ukvarjanja z glasbo?

Že od otroštva sem imela rada pesem. V družini nas je bilo pet muzikalnih otrok. Pela sem na prireditvah v dijaškem, gimnazijskem, učiteljskem zboru in v cerkvi. Učiteljska šola je bila odskočna deska za glasbeno opredelitev. Obiskovanje učiteljske šole in vsakodnevne vaje klavirja v glasbeni šoli, ob nedeljah solfeggio, so od mene zahtevali veliko truda in odrekovanja. Živela sem samo za šolo in klavir. Ampak bilo je lepo, ker sem imela cilj in sem to učenje imela rada.

3. Kako vi gledate na potrebo posameznika, da se posveti glasbi, zlasti zahtevnemu in delikatnemu angažiranju v zboru?

Najprej je potrebno imeti glasbo rad, imeti do neke mere razvit posluš, biti vztrajen. Vse ostalo se razvija in utrdi s strokovnim delom voditelja.

4. Povejte nam nekaj o načinu dela v zboru. Za bralce bi bilo dragoceno vedenje o tem, kako tečejo vaje. Kako se pripravljate za nastope, nekaj o programu?

Ko sem se leta 1996 upokojila, po 40. letnem delu v šoli, sem se za svojo dušo pridružila pojoči družbi v cerkvi sv. Petra v Beogradu. Tukaj sem spoznala duhovno glasbeno liturgijo in vodila manjši zbor do leta 2008 (12 let). Na povabilo gospe Ivane Miljković sem privolila v sodelovanje s pevci Društva Slovencev Sava, da jih naučim eno pesem. Ostala sem do danes – skoraj 4 leta. Želja ženske družbe je bila, da se ustanovi zbor ljubiteljev slovenske ljudske pesmi. Glavna pobudnica je bila gospa Nuša Gerden. Tako smo zasnovale ženski komorni zbor, ki je štel 15 pevk. Skoraj vse smo bile upokojenke, polne delovnega elana. Moj način dela je postopen. Od preverjanja sluha s petjem pesmi, ritmičnega diktata, ponavljanja tonov različnih višin, diktata melodije in harmonijskega prepoznavanja tonov. To je bilo dovolj, da sem pevke razdelila po glasovih. Tehnične vaje upevanja so sestavni del naših vaj s katerimi širimo tonski obseg. Glede na to, da smo se odločile za ljudsko glasbo, smo začele s enoglasnim in dvoglasnim petjem, pozneje tudi triglasnim in štiriglasnim v harmonijski obdelavi. Vaje imamo dvakrat tedensko po dve uri. Vedno so skupne za vse glasove. S takšnim načinom dela hitreje dosegam postavljeni cilj in ustvarjam pri pevkah boljšo koncentracijo. Pri delu s pevskim zborom najbolj pogosto uporabljam svoj

glas, instrument pa za tehnične vaje. Program pesmi izbiram sama. Različne so po vsebini, značaju in tempu. Upoštevam pa tudi želje posameznikov.

5. Povejte nam kakšni so vaši vtisi o dosedanjem delu?

Moji vtisi so zadovoljivi. Obstaja jedro pevk, prave navdušenke, ki redno obiskujejo vaje, so pa tudi takšne, bolj sproščene, ki kakšno vajo kdaj spustijo. Z nastopi pevskega zbora v Društvu Sava, cerkvi, šoli, Etnografskem muzeju, v Domu starejših občanov v Mladenovcu, Subotici, Zrenjaninu, Novem Sadu... smo dokazale, da smo vedno bolj uspešne. Največji uspeh je bil odhod v Slovenijo, v Šentvid pri Stični, na 42. tabor Slovenskih pevskih zborov iz tujine. V Stični je bil to prvi nastop pevskega zbora iz Beograda. Nastop je presegel vsa moja pričakovanja in je bil nagraden z dolgim aplavzom občinstva.

6. Ali imate kakšno sporočilo, opazanje, sugestijo ali vprašanje za člane Društva Sava?

Naša želja je, da bi imeli ob nastopu v prostorih Društva zbor in poslušalci boljše pogoje. Gotovo je v Društvu še več glasbeno nadarjenih oseb, ki rade pojejo. Pridružite se pevskega zboru in ga osvežite s svojimi glasovi.

7. V vsaki številki Biltena objavimo po eno izvorno narodno pesem, ki jo kasneje ob določenih priložnostih radi tudi zapojemo. Verjamemo, da je to eden od načinov, da se ohrani del bogate kulturne dediščine Slovenije. Katero pesem bi priporočili za to številko?

Priporočila bi pesem Na oknu deva je slonela.

Anica Sabo

(Besedilo so prevedli in uredili učenci dopolnilnega pouka slovenščine: skupina odraslih izpopolnjevalcev in Luka Pandurov ter Ivana Pavlović).

SLOVENSKI POSLOVNI KLUB

Srečanj v Slovenskem poslovnem klubu so se tudi v tem polletju udeležili številni gospodarstveniki iz Slovenije in Srbije.

Na januarskem srečanju je vodstvo Slovenskega poslovnega kluba v Beogradu predstavilo projekte in novice, ki so zaznamovali slovensko-srbske poslovne odnose v letu 2010. Poleg predsednika Kluba, Vladimirja Kravčuka in podpredsednika, Dmitra Polovine, je prisotne pozdravil in jim zaželel uspešno poslovno leto, tudi veleposlanik R Slovenije, Franc But. Aleksandar Parezanović, izvršni direktor "eKapije" je predstavil vse projekte, akcije in ideje, ki so zaznamovale 12 mesecev v minulem letu, v nadaljevanju pa je predstavljen tudi velik gledališki dogodek, katerega so podprli člani Kluba – predstava v Ateljeju 212, "Gospoda Glembajevi".

Februarsko srečanje SPK je bilo v znaku oddiha v slovenskih termah –

Goran Petković, Bojan Gerič, Matjaž Pavlin in Jože Berus so predstavili turistično ponudbo in investicije v dveh državah.

Marca je „Špica“ pojasnila, kako izboljšati učinkovitost, dvigniti raven produktivnosti in dobro uporabiti delovni čas, predvsem v času gospodarske krize.

Aprila se ne SPK predstavila Davčna uprava. Direktor Dragutin Radosavljević je med drugim poudaril, da je pričakovani načrt dohodkov za prva dva meseca večji za 4 milijarde dinarjev, kar je najava za uspešno poslovno leto. Podatke je primerjal s podatki držav v okolju.

Na srečanju maja je Milica Delević, direktorica Urada za pridruževanje EU, predstavila vsebino odgovorov na vprašalnik, katerega je Srbija prejela kot kandidatka za vstop v EU. Poudarila je, da bodo ti odgovori vsekakor dragoceni za potencialne investitorje. Na tem sestanku so prisotne nagovorili tudi Aleksan-

dar Peković, predsednik Organizacijskega odbora projekta „Beograd 2020“, Božidar Maljević – znani košarkarski strokovnjak, ter veleposlanik R Slovenije, Franc But.

Dmitar Polovina, Franc But, Vladimir Kravčuk

Junjsko srečanje je, tako kot običajno, bilo bolj sproščeno, predstavila se je kompanija Telenor, prisotni pa so si zaželeli prijetne počitnice in uspešno poslovno jesen.

Maja Đukanović

SREČANJE MLADINE SLOVENSKIH DRUŠTEV V SRBIJI

V prostorih Društva Sava je v soboto, 7. maja 2011 ob 12h organizirano Srečanje mladine slovenskih društev v Srbiji. Ta projekt je odobril in financiral Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Gre za to da bi čim več mladih Slovencev iz Srbije medsebojno povežalo, kako v smislu druženja tako tudi v smislu povezovanja zaradi izmenjave različnih informacij, izkušenj s področja dela, študiranja, in seveda ohranjanja slovenske kulture.

Avtorica projekta Snežana Goršek je za uresničevanje ideje predvsem morala narediti prvi korak, in sicer spodbuditi mladino v upanju, da se bo slovenska mladina pri nas še bolj aktivirala in

naredila nekaj več.

Srečanja se je udeležilo več kot 20 mladih iz slovenskih društev v Beogradu, Subotici, Novem Sadu in Kruševcu. Udeležence je v imenu Društva Sava in Nacionalnega sveta slovenske narodnostne manjšine pozdravil predsednik skupščine Društva Sava, gospod Željko Kljun. V izpeljavi tega projekta je veliko pomagala tudi profesorica Maja Đukanović, pa tudi Nacionalni svet ki je doniral nekaj sredstev.

Mladi so predstavili Slovence živeče v Srbiji, ki so uveljavljeni v svoji stroki in so na različne načine pomembni za promocijo slovenske identitete, znanosti in umetnosti v Srbiji. Od predstav-

ljenih besedil bo v kratkem oblikovana tudi brošurica. To bodo življenjepisi tistih, ki so se odzvali vabilu mladine in posredovali svoje osnovne podatke.

Torej, ta kratka zbirka je zamišljena kot izhodišče za nadaljnje raziskovalne in arhivistične dejavnosti.

Snezana Goršek

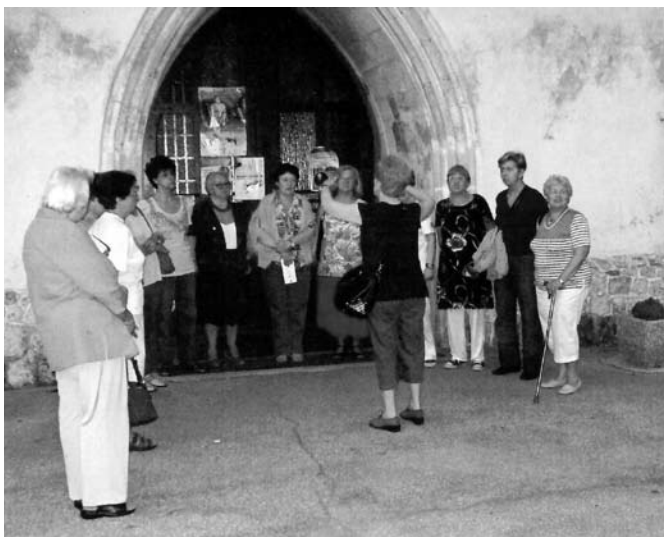
42. TABOR SLOVENSkih PEVSKIH ZBOROV v Šentvidu pri Stični, 18. in 19. junija 2011

Že 42 let se zbirajo slovenski zbori v Šentvidu pri Stični in prepevajo naše lepe domače pesmi. Letos je bilo na Taboru posebno svečano v čast dvajsetletnici samostojnosti Slovenije ter je bil temu prilagojen tudi spored z obilo domoljubnih pesmi.

S pomočjo naših rojakov smo se z veseljem priglasile za nastop na tem Taboru ter smo note dobile že januarja, da bi se čim temeljiteje pripravile, kar nam je pod vodstvom naše pridne in natančne zborovodkinje, gospe Božice Toskič, tudi uspelo. Redno smo vadile dvakrat na teden pesmi za naš posamezen nastop: *Zabučale gore*, *So ptičice zbrane*, *Oj Moravo* ter pesmi za nastop skupaj z ostalimi zbori: *Ljubezen do domovine* in *Slovenka sem*. Kadar je pa katera od nas zamudila k vajam, jo je pa gospa Božica strogo opomnila. Trudile smo se, da bi tega bilo čim manj, saj smo bile stalno v veselem pričakovanju tega srečnega dogodka.

Hitro se je približal čas za potovanje ter smo se v petek, 17. junija zjutraj zbrale pred sedežem našega Društva v Beogradu, Višegradska 23, kjer nas je čakal kombi, ki ni bil kaj preveč udoben, vendar smo nekako zdržale to dolgo vožnjo do Trebnjega, do hotela Galaksija, saj je trajala kar devet ur. Tako smo zamudile svečano povorko z mažoretkami. V mestu nas je čakala gospa Stanka Pungartnik in nas peljala najprej na kavo v kavarno Julija, nam podarila razglednice Trebnja z znamkami, potem nas je pa peljala do cerkve, ki je bila na žalost zaklenjena. Pred cerkvijo nam je povedala podrobnosti iz zgodovine in o znamenitostih Trebnjega še od rimskih časov naprej. Pred cerkvenimi vrati smo ji v znak hvaležnosti zapele *Angelček varuh moj*, nakar nam je izkazala svoje občudovanje, saj je gospa Božica Toskič od nas napravila res čudovit zbor. Potem smo šle v gostilno Paulin, kjer smo večerjale domače žgance in obaro.

V soboto dopoldne smo si privoščile izlet na grad Turjak, kjer sta nas v gostilni Murn lepo sprejela in bogato pogostila Sonja in Jože Ahec. Njihova prijateljica Damjana, arheologinja, nam je pa zanimivo pripovedovala o zelo lepo ohranjenem in restviranem srednjeveškem gradu. V Dalmatinovi kapeli iz 13. stoletja z izredno akustiko smo imele generalno preizkušnjo. Prepričale smo se, da tam naše pesmi še lepše zvenijo.

Po kratkem počitku v hotelu smo se odpravile proti Šentvidu pri Stični. Vozile smo se po prelepih dolenskih predelih, skozi majhna mesta, polna cvetja in urejenega okolja. Resnično smo uživale.

V Šentvidu so nas sprejeli v učilnici v veliki moderni osnovni šoli. Tam smo se preoblekle in uredile za nastop. Dobile smo spominske pladnje z napisom "42. TABOR SLOVENSkih PEVSKIH ZBOROV ŠENTVID PRI STIČNI 18. IN 19. JUNIJ 2011 / POZDRAVLJEN, PRAZNIČNI DAN... PREPEVALI SMO, PREPEVALI BOMO! POJEMO ŽE 20 LET V SAMOSTOJNI DRŽAVI SLOVENIJI 1970 – 1991 – 2011" ter knjižico *Pojó naj ljudje*.

Prireditve se je začela s pozdravnimi govori in nastopom domačega zbora. Sicer je pa ta večer bil namenjen zborom iz zamejstva. Med desetimi zbori, ki so nastopali že veliko let zaporedoma, nekateri celo po devetintridesetič, je naš ženski pevski zbor Pojoča družba, ki smo tukaj nastopale prvič, bile tudi prve na sporedu. Veselo smo prepevale naše pesmi in pozele bogat aplavz. Za nami pa so nastopali še: Ženski pevski zbor Prešernovke – Šibenik (Hrvaška), MePZ Avgust Pavel Zveze Slovencev na Madžarskem – Gornji Senik (Madžarska), Mladinski zbor Danica – Šentprimož (Avstrija), Mešani pevski zbor Bazovica – Rijeka (Hrvaška), Camerata Slovenica – Sarajevo (Bosna in Hercegovina), Mešani pevski zbor Triglav – Split (Hrvaška), Mešani pevski zbor Slovenec – Slavec, Boršt – Ricmanje – Trst (Italija), Mešani pevski zbor Davorin Jenko Društva Slovencev Triglav – Banjaluka (Bosna in Hercegovina – Republika Srpska) in Mešani pevski zbor Slovenski dom – Zagreb (Hrvaška).

Po končani prireditvi je bil na šolskem dvorišču prirejen veličasten ognjemet, nakar smo bili povabljeni v telovadnico na pogostitev in druženje. Ob bogatem prigrizku smo se pogovarjali o medsebojnih obiskih, vabili so nas v Zagreb, Banjaluko in Split. Seveda bi pa vsi oni tudi radi prišli gostovat v Beograd. Potem smo pa še nekaj časa skupaj prepevali. Kar težko smo se poslovili.

Tako vesele in polne vtisov nas je na dvorišču pričakala Milojkina družina z vinom iz svoje kleti v Braniku na Primorskem, kjer smo se potem še nekaj časa skupaj veselili in prepevali ter tako zaključili prvi dan.

V nedeljo smo pa imele najprej skupno vajo z drugimi zbori iz Slovenije in od drugod v telovadnici, ker je zunaj deževalo. Zatem smo imele pa še tudi dovolj časa, da skupaj prepevamo različne pesmi skupaj z drugimi zamejskimi zbori. Posebno presenečenje smo doživele, ko so nas pevci iz mešanega zbora Ahec Jasen iz Ilirske Bistrice pogostili s kraško šunko, kruhom in sokovi. Ta zbor je letos maja prepeval v cerkvi Kristusa Kralja v Beogradu. Naša pevka Ivana Miljković jim je organizirala in vodila razgled Beograda, tako da so bili zelo zadovoljni.

Ker je deževalo, je tradicionalna povorka skozi mesto odpadla. Prireditve je bila prevedena na šolskem športnem igrišču. Vkorakale smo ponosno za svojim transparentom in so nas napovedali kot pevke, ki prvič nastopajo na Taboru. Ko smo se razporedile po glasovih med druge pevce, je dež ponehal in prireditve se je začela s skupno pozdravno pesmijo *Pozdravljen praznični dan!* Spremljala nas je godba KD Slovenskih železnic. Poleg združenih pevskih zborov je nastopala tudi folklorna skupina Vidovo iz Šentvida pri Stični ter nam vsem poznani Slovenski oktet s pesmijo *Domovina Mati*, avtorja Toneta Krkovića. Vse domoljubne pesmi so mogočno zvenele iz tisočerihih grl slovenskih pevcev. Bile smo ponosne, da smo se lahko udeležile tako veličastnega dogodka, ki ga je direktno prenašala slovenska radiotelevizija na prvem programu. Če bi si jo kdo rad ogledal na internetu, to lahko stori na: <http://tvslo.si/#ava2.108437984>

V lokalnem časopisu je pa objavljena naša fotografija s transparentom DRUŠTVO SLOVENCEV „SAVA“ BEOGRAD – POJOČA DRUŽBA, kot ženski pevski zbor, ki prvič nastopa na Taboru. Zadovoljne smo se napotile domov v Beograd, spotoma pa smo si privoščile še sprehod po Termah v Čatežu, da bi še malo uživale v lepotah svoje prvotne domovine.

Hvaležne smo za podporo Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, kakor tudi Veleposlaništvu Republike Slovenije v Beogradu.

Ana Nuša Gerden
 Pavla Milovanović

SLOVENSKI SKLADATELJ DAVORIN JENKO – avtor srbske himne *Bože pravde*

Slovenski dirigent in skladatelj Davorin Jenko je leta 1872 uglasbil delo *Markova sablja* (besedilo Jovana Djordjevića), čigar finalni del je na proslavi ob razglasitvi Kraljevine Jugoslavije 1882 postal srbska državna himna *Bože pravde*.

Doprnski kip Davorina Jenka na Žalah v Ljubljani

Davorin Jenko je rojen 1835 v Dvorjah. Gimnazijo je končal v Trstu. Leta 1858 je odšel na Dunaj, kjer je študiral pravo. V času študija je napisal veliko del, najbolj znana so: *Lipa zelenela je*, *Blagor mu, ki se spočije* in *Naprej zastave slave*, ki je kmalu postala slovenska narodna himna. Ko je že slovel kot dirigent in skladatelj, so mu ponudili službo na skrajnem vzhodu Avstroogrške, v Pančevu.

Po nekaj letih dela kot zborovodja je postal kapelnik in skladatelj Srbskega narodnega gledališča (Narodno pozorišče),

kjer je ostal do upokojitve. Med bivanjem v Beogradu je skladal predvsem za gledališče. Uglasbil je med drugim Jakšičevo *Seoba Srbalja*, oblikoval glasbo za folkloro (*Dido*, 9 mačvanskih pesmi) in je avtor prve srbske operete *Čarovnica* (1882). Zaradi izjemnega skladateljskega dela in kot utemeljitelj srbske zborovske glasbe je postal član Srbske kraljevske akademije.

Po upokojitvi je živel v Sloveniji, v Ljubljani in Cerkljah. Po smrti so mu postavili doprnski kip na Žalah v Ljubljani.

Danes imamo v Beogradu in Cerkljah šole, ki nosijo njegovo ime.

V Srbiji zaznamujemo spomin na skladatelja z mednarodnimi tekmovanji mladih glasbenikov - International competition Davorin Jenko (<http://www.msdsjenko.edu.rs/en/competition.htm>). Tekmovanje je vsako leto, zadnje je bilo v Beogradu od 8. do 13. februarja 2011. Na tekmovanju se v različnih kategorijah pomerijo tudi slovenski učenci in mentorji, ki dosežejo pomembne nagrade. Nazadnje so bili nagradjeni: Venessa Hvalec

Mednarodno tekmovanje glazbenikov »Davorin Jenko«

iz Gornje Radgone (klavir), Maša Auprih in Rina Repnik iz Raven na Koroškem (klavirski duet), Anja Kuhar, Tina Ozmeč in Primož Kosi iz Ljutomera (klarinet) in mnogi drugi. Mladi učenci glasbenih šol nesejo iz Beograda nazaj v Slovenijo spomin na Davorina Jenka ter še naprej ohranjajo stik, vez med Slovenci in Srbi, kot je to delal slavni skladatelj.

Slaven Prodanović

Српска
C
A
Bo - xe ūrab - ge Tu šho sŭa - se og ūro - ūa - sŭi go sag nas,
T.
Bo - xe ūrab - ge Tu šho sŭa - se og ūro - ūa - sŭi go sag nas,
B.

C
A
čuj i og sag na - še ūa - se i og sag nam ū - gu sŭae!
T.
čuj i og sag na - še ūa - se i og sag nam ū - gu sŭae!
B.

C
A
Mo - nom ru - kom vo - gu, bra - ni, ū - gu - ho - sŭi srŭ - ske brog,
T.
Mo - nom ru - kom vo - gu, bra - ni, ū - gu - ho - sŭi srŭ - ske brog,
B.

C
A
Bo - xe sŭa - sŭi, Bo - xe hra - ni, srŭ - skoŭ kra - ūa srŭ - ski rog, srŭ - ski rog,
T.
Bo - xe sŭa - sŭi, Bo - xe hra - ni, srŭ - skoŭ kra - ūa srŭ - ski rog, srŭ - ski rog,
B.

Glazba himne "Bože pravde"

DOBRODOŠLI DOMA – foto predstavitev

Manifestacija v zvezi z praznovanjem 20 let samostojnosti – Dobrodošli doma, je zbrala 1. julija 2011 v Ljubljani veliko število Slovenk in Slovencev, sicer razkropljenih po celem svetu.

Srečanja so se udeležili tudi člani skoraj vseh društev Slovencev iz Srbije, z glasbenimi nastopi pa so se predstavila društva Kredarica iz Novega Sada ter Triglav iz Subotice. Naše Društvo Sava je

To je bila priložnost, da se na priložnostno okrašenih ulicah in trgih srečajo rojaki iz vseh evropskih dežel, pa tudi tisti iz daljnih krajev, kot je Buenos Aires (Argentina), Cleveland (ZDA).

imelo veliko število predstavnikov. Srečali so se mladi, ki so sodelovali na XI. vseslovenskem srečanju v Državnem zboru, iz Pišec pa je, v spremstvu učiteljic dopolnilnega pouka slovenščine Rut

Zlobec in Tatjana Bukvič, pripotovalo več kot dvajset sodelujočih na Srečenju v Pišecah. Pridružili so se nam tudi študentje v Sloveniji, ter drugi člani, ki so prišli na manifestacijo. Ob obisku Narodne in univerzitetne knjižnice, ki se je tudi pridružila manifestaciji ob vseslovenskem srečanju, je naša skupina bila res številčna in si je z zanimanjem ogledala to imenitno poslopje, ki je odprlo svoja vrata vsem zainteresiranim za knjižne fonde, zbirke in razstave v okviru ene najlepših ljubljanskih Plečnikovih palač.

Na ulicah in trgih smo uživali v odličnih glasbenih, pevskih in plesnih nastopih, filmskih projekcijah in razstavah, in smo tudi poskusili okuse tradicionalnih slovenskih jedi. Skratka – lepo je bilo biti v Ljubljani 1. julija 2011!

Uredništvo
Foto: iz arhiva Društva

Moška pevska skupina Kredarica (Novi Sad)

Moška pevska skupina Kredarica (Novi Sad)

Mešani pevski zbor Kredarica (Novi Sad)

Pevski zbor DS Triglav (Subotica)

Pevski zbor DS Triglav (Subotica)

MOJI SPOMINI - *Spomin na mojega starega očeta Albina Bajde*

V tej številki Biltena uvajamo novo rubriko Moji spomini, kjer bomo zabeležili spomine iz življenja beograjskih Slovencev in njihovih potomcev.

Albin Bajde se je imenoval moj dragi dedek. Rodil se je leta 1889 v Zagorju ob Savi. Kot rudar je prestal 40 let pod zemljo. Misleč, da gre za mozolj sem mu na obrazu pogosto iztisnila kos premoga.

Naučil me je plesati polko. Vsak dan me je preverjal, kaj sem se naučila na urah violine. Igral je na različnih pihalnih in inštrumentih s strunami.

Učil me je veselih slovenskih pesmi, tako kot to:

»Sem slovenska deklica

Bilka* mi je ime

Sem obraza bistrega

Hrabro imam srce...!«

*Bilka, so me nekoč klicali doma.

Med časom mojega odraščanja mi je, kadarkoli sem bila žalostna, moj dragi stari oče recitiral tole veselo pesem:

PESEM O MOJI ŽENI

Taka pa res ni nobena kakor je ta moja žena
druzga nič si ne želi, kot da lepa bila bi.

Ko zjutraj zgodaj ona vstane ogledalo vroke vzame
in se pogleda al je še kot sinoči bila je

Škatlice po vrst nastavi vsaki se drugače pravi
puder šmink in pa parfim in se fajn našmira žnjim

Šla je ven na vreme gledat da si ve obleko zbirat
za vsako vreme druga je če ne pa ona ven ne gre

Čizme tesne si obuje da jih sama ne sezuje
kurje oko jo pa boli za lepoto vse trpi

Klobuček si na glavo dene da je taka k pustne šeme
Čez obraz pa pajčolan to ni baba to je puran

Kaj je vendar tej grdobi gor pa dol po sobi hodi
to in ono ji kupim še potem pa zapet dobra je.

Leta 1925 je v Zagorju bil eden od ustanoviteljev pevskega društva »Loški glas«.

Konec šestdesetih let dvajsetega stoletja, takrat že kot upojenec (pokojnino si je zaslužil v Srbiji, ker je tako kod veliko

slovenskih rudarjev delal v različnih rudnikih v Srbiji), je s svojo soprogo Barbaro odšel v Zagorje. Želela sta si tam končati svoji življenji in za vedno počivati ob svojih starših.

V tem času, ob vsaki proslavi, mladi člani »Loškega glasa« so vedno po mojega dedka Albina poslali »mercedes«, da bi jim povečali proslavo. Za Kisovec, del Zagorja, kje sta živela moj dedek in babica je to bil pravi dogodek.

Dedek Albin je imel rad delo v rudniku, predvsem pa glasbo.

Mislil, da sem to umetniško žilico podedovala po njem, ter sem zaradi tega končala umetniško akademijo – oddelek za igrilstvo.

Srečna sem, da mi je moj dragi dedek v spomin pustil osnove za lepoto življenja, jaz pa to sedaj prenašam svojemu sinu.

Dobrila Ilić, vnučinja
Prevedel: Branko Zorko

P E L I S M O Ž E L E T A
. 1 9 2 5

Albin Bajde

Bilo je neke lepe februarske nedelje leta 1925. Kot večkrat nas je skupina fantov odšla na sprehod proti Izlakam. Osem nas je bilo: Franjo Kovač, Pavle Kovač, Riki Jesih, Viktor Jesih, Leopold Poglajen, Franjo Zajc, Robert Lebeničnik in jaz.

Tam nekje v "Zelencu" smo začeli peti in ko je bilo pesmi konec, sem rekel: "Fantje, kako bi bilo, če bi ustanovili pevski zbor?"

Vsi so bili složni z menoj, samo pomislek je bil vseeno. Obstajala je že Svoboda, Naprej, Vzajemnost, pa ni šlo, vse se je "skrhalo".

"No, dobro, mi ga pa imenujmo kar LOŠKI GLAS!" je padel predlog.

Zatem smo klepetali samo o tem, se domenili, kje bomo imeli pevske vaje. Dogovorili smo se kar za Jesihovo čevljarstvo delavnico. Zvečer, ko bo čevljar prenehal z delom, bi pa mi lahko vadili. Riki Jesih je dobro igral violino in poznal note. Z violino v roki nas je učil posameznih pesmi. Tudi sam sem lahko dobro pritegnil zraven, saj sem pred tem že več let pel v Slovenskem pevskem društvu "Bratovska ljubezen". Vsakokrat smo se zmenili o prihodnji vaji.

In tako je šlo naprej. "Loški glas" letos praznuje 45-letnico delovanja, to je od leta 1927, ko je bil prijavljen. Tisti dve leti sta se prav zato, ker ni bil registriran, izgubili, a nič zato. Vesel sem, da je žel tako lepe uspehe. Vesel tudi tega, da je do danes ostal LOŠKI GLAS!

Še na mnoga leta!

ALBIN BAJDE

Prispevek iz *Loškega glasa*

In memoriam **Odon Vertovšek**

Člani društva Slovencev Sava v Beogradu kar nismo mogli verjeti, ko smo v prvih dneh junija slišali žalostno novico, da je umrl dolgoletni član društva in, kolikor vemo, najstarejši Slovenec v Beogradu, Odon Vertovšek. Mogoče se zdi nenavadno, da smo bili presenečeni, saj dobro vemo, da je v letu 2009 v prostorih Veleposlaništva Republike Slovenije praznovan njegov stoti rojstni dan (Bilten, št. 14). Toda vsi, ki so ga osebno poznali bodo razumeli, da nas je Odon, vedno dobre volje in vitalen, zapustil prezgodaj. Skoraj neverjetno zveni njegova

življenska zgodba, prepletena s strahotami med Drugo svetovno vojno in nenehnim delom na obnovi države po njej.

Zadržan v izjavah, pripravljen razumeti in zajeti vse aktualne dogodke v svetu, ki nas obdaja, je Odon Vertovšek bil vzor mladim rodovom. Slovenci v Beogradu smo ponosi, da smo imeli med nami osebnost izjemnega profesionalnega pomena in posebnih človeških visokih lastnosti. Spomin nanj bo vedno ostal v naših mislih.

Anica Sabo
Prevedla: Maja Đukanović

100 LET OD SMRTI EDVARDA RUSJANA

V Beogradu smo 8. in 9. januarja 2011 zaznamovali 100. obletnico smrti slovenskega letalca Edvarda Rusjana, ki je 9. januarja 1911 izgubil življenje ob strmoglavljenju letala pod kalemegdansko trdnjavo v Beogradu.

V soboto, 8. januarja, je potekalo polaganje vencev na kraju, kjer je Rusjan padel, v nedeljo 9. januarja pa na Novom groblju, kjer je Rusjan pokopan in na njegovem grobu postavljen doprski kip. Navzoče je nagovoril VP Franc But.

Obeh dogodkov se je udeležilo okoli 60 ljudi iz Slovenije – predstavniki letalskih združenj in klubov iz Slovenije, delegacija občine Nove Gorice, in slovenski zamejci iz Italije, kakor tudi predstavniki Letalske zveze Srbije, raznih društev in Slovenci iz slovenskih društev v Srbiji. V imenu Društva Sava iz Beograda, se je komemoracije udeležil predsednik, Vladimir Uršič. V nedeljo je bila na komemoraciji prisotna tudi osemčlanska delegacija Letalske zveze Slovenije.

Po komemoraciji je potekal tudi sestanek predstavnikov letalskih zvez Slovenije in Srbije o medsebojnem sodelovanju. Sprejet je bil dogovor, da je potrebno urediti lastništvo Rusjanovega groba na Novem beograjskem groblju ter njegovo vzdrževanje, kakor tudi dogovor o postavitvi spomeniškega obeležja na mestu padca Edvarda Rusjana izpod kalemegdanske trdnjave.

Vir: <http://www.belgrade.embassy.si/>

SLOVENSKI PIHALNI ORKESTER V BEOGRADU

V polni dvorani Doma Vojske Srbije je slovenski pihalni orkester "Društvo rudarjev" iz Idrije 31. marca zvečer priredil svečani koncert. To je obenem bil prvi nastop "Društva rudarjev" v Beogradu.

Člani najstarejšega pihalnega orkestra v Evropi, ustanovljenega leta 1665, so ta koncert simbolično posvetili slovenskemu skladatelju, dirigentu in aranžerju Bojanu Adamiču (1912–1995), ki je več let živel in ustvarjal v Beogradu. Adamič je med drugim dirigiral tudi festivalskem in simfoničnem orkestru nekdanjega Doma JLA v Beogradu in je z njim izvedel svoje skladbe ter filmsko glasbo, nastopil je tudi z Jazz-orkestrom Radio-televizije Beograd. Napisal je več kot 200 kompozicij za filme, v življenjepisu pa piše, da je igral tudi v orkestru Ronny na Broadway-u.

Idrijski pihalni orkester "Društvo rudarjev", ki je sestavljen iz 59 izrednih glasbenikov, je z izvajanjem izbranega programa, večinoma posvečenega Bojanu Adamiču, navdušil beograjsko publiko. Čeprav najstarejši pihalni orkester v Evropi, je po letih starosti svojih glasbe-

nikov izjemno mlad. Danes je povprečna starost njegovih članov 28 let. Slovenski pihalni orkester "Društvo rudarjev" skupaj z dirigentom in umetniškim vodjom Domenom Prezeljem nastopa po vsej Sloveniji in v tujini. Vsakih nekaj let obiščejo tudi francosko mesto Aumetz in tamkajšnji pihalni orkester, s katerim so se pobratili. Prejeli so več nagrad in priznanj v Sloveniji in tujini.

Beograjčani so lahko uživali v njihovi glasbi tudi naslednjega dne, 1. aprila, ko so nastopili na Trgu Republike in v Knez Mihajlovi. Številni sprehajalci in mimoidoči so pristrčno pozdravili slovenske glasbenike, ki so jim priredili nepričakovan, ampak ne manj uspešen koncert na odprtem.

Nastopi slovenskega pihalnega orkestra iz Idrije so potekali pod okriljem Veleposlaništva Republike Slovenije v Srbiji, Turistične organizacije Beograda in občine Stari grad.

Slavka Sunajko

Prevedla: Snežana Goršek

OTROŠKI KOTIČEK

EKSKURZIJA UČENCEV DOPOLNILNEGA POUKA SLOVENŠČINE V SLOVENIJO (5. 6. 2011 – 9. 6. 2011)

Ekskurzije v Slovenijo se je poleg obeh učiteljic udeležilo 19 učencev slovenskega porekla iz društev Slovencev v Srbiji.

V nedeljo, 5. 6. 2011, ob 10.20 uri smo udeleženci z vlakom krenili iz Beograda proti Sloveniji, v Ljubljano smo prispeli ob 21. uri. Sledil je odhod z avtobusom v Nove Jarše pred OŠ Jožeta Moškriča in nastanitev pri gostiteljih. Šola ima sedež v manjšem modernem naselju ob obvoznici in nasproti velikega nakupovalnega centra BTC.

V ponedeljek dopoldan so učenci priostvovali pouku na OŠ Jožeta Moškriča. Razvrščeni so bili v razrede svojih vrstnikov gostiteljev. Celo dopoldne so kuhali, mešali, rezali, dekorirali živila in na koncu pripravili razstavo z naslovom Zdrave jedi. Obiskovalci smo lahko poskusili: sirni in zelenjavni namaz, bio kruhke, sadne solate. Po kosilu smo se skupaj z mestnim avtobusom odpeljali v center Ljubljane. Ustavili smo se pred Lutkovnim gledališčem in si ogledali stavbo in razpored predstav. Na Ljubljanski grad smo se vzpeli s tirno vzpenjačo. Tu smo se razgledali po razstavi Slovenska zgodovina, se povzpeli na Razgledni stolp, ogledali Virtualni muzej in se sprehodili po ostankih utrd, ki nudijo lep razgled na vse strani kotline. Peš smo se spustili do starega jedra Ljubljane, Plečnikove tržnice. Pot nas je vodila do Robbovega vodnjaka, Mestne hiše, mimo hiše Lili Novy, do obrežja Ljubljaniče in čez Čevljarški most. Pri Prešernovem spomeniku smo se zazrli v pročelje hiše, v kateri je bivala Julija Primic. V spomin smo si priklicali poznavanje pesnikovega življenja in dela. V Ljubljano smo ponovno zrl s Tromostovja in od tu občudovali prenovljena pročelja hiš, ki obdajajo Prešernov trg. Na avtobus smo se napotili preko novega mostu zaljubljenec. Pred šolo smo se vrnili v dogovorjenem času, tu so nas že čakali starši gostitelji.

Tudi v torek so učenci začeli dan s poukom. Dopoldan so preživeli prepevajoče. Naučili so se slovensko ljudsko pesem Soldaška. Po kosilu smo se skupaj z otroki gostitelji odpravili na kopanje v Vodno mesto Atlantis v BTC-ju. Prijazno in strokovno usposobljeno osebje je otrokom pripravilo nepozabno animacijo. Polni lepih vtisov in utrujeni smo se po kopanju odpravili do šole, kjer so otroke prevzeli gostitelji.

Še tretji dan je dopoldan minil v šolskem okolju in vzdušju. Tokrat so otroci ustvarjali v likovni delavnici. Iz glinice so si za spomin izdelali slovenski grb. Po kosilu smo se zbrali v učilnici, kjer smo si zaupali svoje vtise, želje, pričakovanja. Učiteljici sva spodbujali otroke, da so izrazili svoja občutja, se spomnili na videno, pripovedovali o družini, pri kateri so bivali, vrstnikih, ki so jih spoznali, o šoli, na kateri so gostovali, Slovincih, Ljubljani ... Ker so za ta dan bile napovedane nevihte, smo obisk Živalskega vrta spremenili v ogled filma. Tako smo se odpravili v Kolosej na ogled filma Rio (sinhronizirana animirana družinska pustolovščina). Peš smo se vrnili pred šolo. Otroci so bili še zadnjič predani v oskrbo gostiteljem.

V četrtek zgodaj zjutraj smo se izpred šole odpeljali na železniško postajo, od tam pa z vlakom do Beograda. Slovo

je bilo težko, saj so vsi udeleženci tega druženja preživeli skupaj veliko lepih trenutkov.

Cilji ekskurzije so bili spoznati Ljubljano, se seznaniti z zgodovino, arhitekturo, umetnostjo, zanimivostmi mesta, v katerem so učenci bivali. Dobiti vtis o šolskem sistemu, organiziranosti pouka, šolskim redom. Bogatiti in utrjevati besedišče v slovenskem jeziku, biti v stiku z avtohtonimi govorcami, se seznaniti z osnovami knjižnega jezika in komunicirati v slovenščini. Spoznati slovensko ljudsko pesem. Družiti se z vrstniki, navezati in ohranjati stik s Slovenci. Učenci so bili zadovoljni in navdušeni nad za njih pripravljenimi popoldanskimi aktivnostmi, ki so se jih udeleževali tudi otroci gostitelji. Tako so vsi otroci preživeli skupaj resnično ves čas bivanja v Sloveniji. Z vrstniki in starši gostitelji so se lepo ujeli in si med seboj izmenjali naslove. Prvi ponovni kontakti so bili vzpostavljeni še isti večer po prihodu na domove v Srbiji. Na ta način so se povezali tudi starši na obeh straneh meja ter si izrekli zahvalo.

Ekskurzijo otrok so finančno podprli: Zavod za šolstvo RS, Slovenski poslovni klub, OŠ iz Ljubljane in starši. Vsem se udeleženci najlepše zahvaljujemo.

Tatjana Bukvič in Barbara Goršič, učiteljici dopolnilnega pouka v Srbiji

VELIKI IZLET

Pred dvema letoma, ko je v Beogradu slovenščino poučevala Rut Zlobec, mi je predlagala, da prevedem zgodbo „Gospod Zajček in gospodična Medvedka“. Zgodba je najprej prevedena iz nemščine v slovenščino, potem pa v druge jezike. Vsi prevodi so tiskani v lepi knjižici, opremljeni s pisanimi ilustracijami.

Seveda sem bil ponosen na svoj prvi tiskan prevod in sem se veselil nadaljevanja knjige. Rut me je pozimi razveselila z novico, da bomo tokrat prevajali nadaljnja doživetja gospoda Zajčka in gospodične Medvedke, in sicer njuno druženje, predstavljeno v zgodbi Veliki izlet.

Zgodbo sem prebral takoj ko sem jo dobil in sem se takoj tudi lotil prevajanja. Toliko mi je bila zanimiva, da sem jo prevedel v enem dnevu. Potem sem, v naslednjih dneh, prevod še parkrat prebral, in ga skupaj z mojimi starši in bratom popravljaj. Tudi njim je zgodba o doživetjih Zajčka in Medvedke bila zelo všeč.

Obe zgodbici, »Gospod Zajček in gospodična Medvedka« in »Veliki izlet«, propagirata toleranco in nas opozarjata, da moramo biti strpni do drugih. Vedno je treba razumeti potrebe drugih ljudi in tudi njihove stiske.

Poleg tega, da sem vesel teh dveh objav, mi je všeč to, da sem sodeloval z drugimi mladimi, ki so zgodbi prevajali v svoje jezike.

Matija Đukanović

JEZIKOVNI KOTIČEK

Jêzik, jezika, jeziku, jêzik, jeziku, z jezikom...

Dva jezika, dveh jezikov, dvema jezikoma,

dva jezika, dveh jezikih, z dvema jezikoma

Trije jeziki, treh jezikov, trem jezikom,

tri jezika, treh jezikih, s tremi jeziki

Skratka: jezikovni kotiček

Predlog s/z

Pogosta pravopisna napaka, ki jo opazimo v besedilih je napačna raba oblik s in z. Gre za različici istega predloga, ki ga obvezno uporabljamo pred samostalniškimi in pridevniškimi besedami v orodniku.

Pravopisni priročniki navajajo, da se oblika s uporablja pred nezvnečimi nezvočniki, in sicer pred besedami na: *c, č, f, h, k, p, s, š, t*. Glede na to, da si je ta niz težko zapomniti, si pomagamo s stavkom: Ta suhi škapec pušča. V njem so zajete vse črke, pred katerimi uporabljamo predlog v nezvnečih oblikah: s.

Pred vsemi ostalimi črkami uporabljamo obliko z.

Na primer:

z Metko.

Danes sem govorila

s Polanco.

Vkolikor naštevamo, potem uporabimo različico, ki ustreza prvi besedi v nizu:

Na vrh lahko prideš z avtom, motorjem ali kolesom.

Odgovore na pravopisne zadrege lahko poiščete v Slovenskem pravopisu: <http://www.zrc-sazu.si/pravopis/>
Maja Đukanović

V maju smo se že začeli pripravljati za poletne počitnice. Letos jih bom preživela na slovenski obali. Iva Kljun, 5 let

SLOVENSKE LJUDSKE PESMI

Na oknu deva je slonela

Ljudska pesem

Voice

Na o - knu de - va je slo - ne - la ki ko - maj še - snaest let je

šte - la in šest je kit na gla - vi i - me - la na le - vo tri na de - sno dva

Po cesti pa negdo prihaja
ki čisto s tujega je kraja,
in šest mu brk pred nosom maja,
na levo tri na desno dva.

Klobuk si doli z glave sname,
pod oknom se ljubezen vname,
in šest poljubčkov dečvi vzame
na levo tri na desno dva.

Očetu se hudo zameri,
ki živel je po stari meri.
Fantiču šest klobuk odmeri
na levo tri na desno dva.

SLOVENSKE NARODNE JEDI

Predstavljamo slovenske narodne jedi, ki so po etnoloških virih in podatkih sestavni del materialne kulture slovenskega naroda oz. del naše kulturne dediščine. Po nastanku, pomenu in značilnostih, te jedi razlikujemo od danes, pogojno povedano, splošno bolj znanih sodobnih receptov meščanske in internacionalne kuhinje. Neredko so posamezne narodne jedi nastale v zvezi z različnimi ljudskimi običaji in praznovanji. Jedi bodo predstavljene po slovenskih pokrajinah kjer so nastale, kadar je o tem dovolj gotovih krajevnih virov. Prizadevali si bomo v vsakem primeru slediti avtentičnosti receptov, čeprav posamezni tudi ne bi bili popolnoma v skladu s sodobnimi zahtevami zdrave prehrane.

Piščančeva obara

Sestavine: piščanec, težak približno 1,5 kg ali samo slabši deli v isti teži, 2 žlici moke, 8 dag olja ali masla, limonina lupina, sol, korenček, peteršilj, pest graha, malo cvetače, majaron, kis

Piščanca zrežemo na kose, jih pomokamo in naložimo v kozicos toplo maščobo. Ko se koščki opečejo na eni strani, jih opečemo še na drugi, prilijemo vodo in dodamo narezan koren, peteršilj, grah, posamezne cvetke cvetače, limonino lupinico in majaron. Solimo in počasi kuhamo. Nazadnje okisamo.

K obari lahko dodamo ajdove žgance ali z drobtinicami zabeljene široke rezance.

Kvašeni skutni rezanci

Sestavine: 15 dag masla, 0,5 kg skute, 3 jajca, 3-4 dag kvasa, 70 dag moke, sol, mleko (za testo in za prilivanje)

Iz vseh sestavin ugnemo testo, ga razvaljamo in zrežemo na rezance, dolge za prst in debele približno 0,5 cm. Zložimo jih v pomazan pekač. Ko vzidejo, jim prilijemo za prst mleka in spečemo.

Tržaške fave

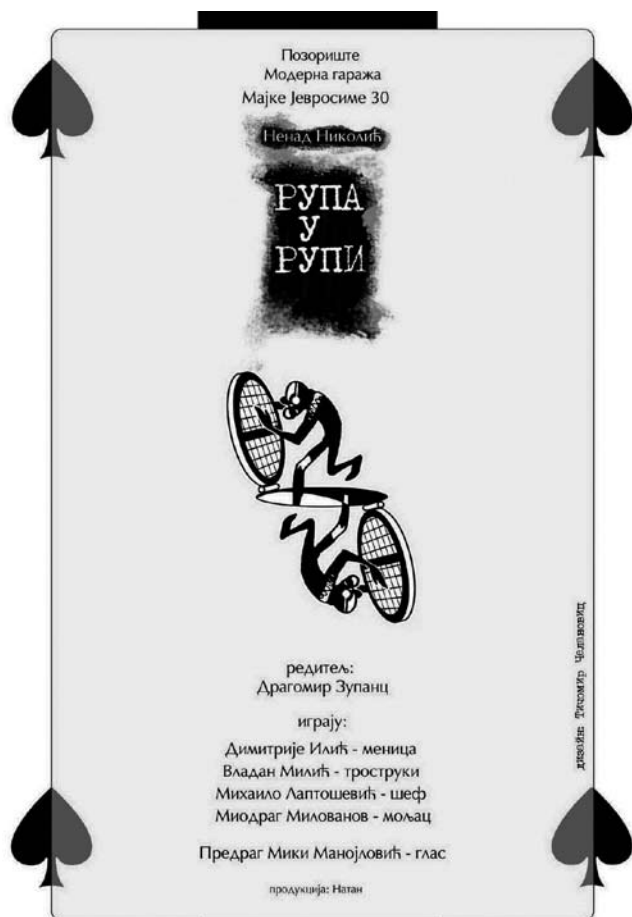
Sestavine: 65 dag zmletih, olupljenih mandeljnov, 1 kg sladkorne moke, 12 dag masla, 30 dag moke, 6 celih jajc

Vse sestavine pognemo v testo. Po želji dodamo malo kakava, da ima testo temnejšo barvo. Iz testa naredimo začenjše velike kroglice, ki jih zložimo na pekač in spečemo.

Danijela Stojnić

KULTURNI DOGODKI – SLOVENCİ V BEOGRADU

Rupa u rupi

Burleska *Rupa u rupi* Nenada Nikolića poteka v celici imaginarnega zapora, ki se nahaja nekje v Evropi. Spominja nas na določene dogodke iz bližje preteklosti, zaradi katerih nam je uspelo preživeti, vživeti in nadživeti našo bolešno sedanost. Gledalci bodo spoznali značilne osebnosti: človeka iz ljudstva, človeško moč, narodne vodje, marionete, s katerim gospodari nevidni mojster, glas vladarja iz sence. Prizori, kateri so predstavljeni, so nam blizu in znani, niso samo posmehljivost nekdanjim in sedanjim „bogovom“ ter njihovim podrejenim, temveč so tudi razvedrilo in nam pomagajo, da lažje dojamemo kdo smo, kaj smo in kam gremo....

V štiričlanskem igralskem ansamblu nastopajo: Dimitrije Ilić, Mihailo Laptošević, Vladan Milić in Miodrag Milovanov. Glas tolmači Predrag Miki Manojlović. Režiser predstave je član našega Društva Sava Dragomir Zupanc.

Burleska je premierno odigrana (šest uprizoritev v juniju) v gledališču „Moderna garaža“ (ulica Majke Jevrosime 9), v ambientu muzeja avtomobilov, z ekskluzivnimi zbirkami Old timerjev in redkih primerkov modelov svetovnih avtomobilskih znamk. Nova sezona predstave *Rupa u rupi* se bo začela konec septembra, na istem odru.

Bojana Vuković

Koncert Jasne Merlak-Corrado

Aprila 2011 je bil v Beogradu X. mednarodni festival harfe. Med številnimi umetniki smo imeli priložnost poslušati tudi znano slovensko harfistko iz Trsta, Jasno Merlak-Corrado, prvič v Beogradu, že petič v Srbiji, ker je večkrat nastopala v Novem Sadu. Nastop na festivalu v Beogradu je, razen Društva harfistov Srbije, podprl tudi hotel Life design iz Beograda.

V prekrasni dvorani Starega dvora (danes Mestne skupščine) je številna publika poslušala zanimiv program: skladbe znanih klasikov G. F. Hendla, P. Hindemita, M. Glinke, B. Smetane in tudi sodobne F. Niedera in F. Vidalia ki je Šalom varijacije napisal in posvetil prav Jasni Merlak. Navdušena publika je z velikim aplavzom po koncertu zaprosila in dobila tudi lep bis. Po koncertu je umetnica dala intervju za TV Studio B.

Mojca Verbič

Ko sem bil mrtev

Letos 30. marca je v Jugoslovanskem dramskem gledališču nastopilo Slovensko narodno gledališče Drama iz Ljubljane s predstavo *Ko sem bil mrtev*.

Obisk Drame je nadaljevanje dolgoletnega uspešnega sodelovanja med gledališči v Ljubljani in Beogradu.

Osnova predstave je film legendarnega režiserja Ernsta Lubitscha *Als ich tot war* iz leta 1916. Tako kot film je tudi predstava nema. Igra deluje kot meščanska drama, arhaični liki tašče, snubca, služkinje so izrazito tipizirani klišeji. Zgodba predstave se vrti okoli motiva moža, ki uprizori svojo smrt in si nadene novo identiteto, da bi se znebil nadzora zoprne tašče. Mož se ob večerih rad izmuzne od doma in predaja veselju s šahiranjem v radoživi moški družbi. To zelo moti njegovo taščo, ki mu nekega dne zaklene vrata, nesrečni mož pa mora prespati na neudobnem stopnišču. Naslednjega dne napove samomor, a namesto v smrt, se odpravi v svobodo samskega življenja. Vdova žaluje, mož pa se tudi kmalu naveliča postopanja. V svoj nekdanji dom se vrne v vlogi služabnika. Tašča ne čaka, že išče novega ženina za užaloščeno hčer in ji ga tudi privede na dom. Kaj vse bo napletel lažni služabnik, da bo osmešil snubca, ponovno osvojil ženo in se končno tudi znebil tečne tašče, je prav komično prikazano na koncu igre.

Predstava je bila v Sloveniji nagrajena na Borštnikovem srečanju in Dnevh komedije v Celju, Jernej Šugman pa je prejel Borštnikovo nagrado za vlogo tašče.

Natalija Keržlin

Kajmak in marmelada

Kajmak in marmelada je slovenski film režiserja Branka Đurića, katerega smo si ogledali aprila letos v prostorih Društva Slovencev Sava v okviru dopolnilnega pouka slovenščine, pri profesorici Tatjani Bukvič. Namenjen je učencem izpopolnjevalne

stopnje, da nam približa govorico Slovencev in kulturne razlike med narodnostmi, ki živijo v Sloveniji.

Ta film nam je prikazal usodo zakonskega para, Boža in Špela. To ni navadna ljubezenska pravljica, ampak nekaj, kar se lahko zgodi povsod po svetu. Govori tudi, o predsodkih, sumljivih poslih in drugih skušnjavah, s katerimi se mora soočiti en Bosanec v tuji državi – Sloveniji.

Božo in Špela sta glavna junaka. On je Bosanec, ona pa Slovenka. Ona je zaposlena, on pa ni. Njuna svetova ne moreta biti bolj različna kot sta. Ona je potomka stare, meščanske, intelektualne družine, on pa je vedno za hec pripravljen lenuh, ki svoje dneve zapravlja pred televizorjem, s pivom v eni roki in z daljincem v drugi. Pomaga ji samo pri zapravljanju njene uboge plače. Ona ga sicer neizmerno ljubi, a po prepiru, v katerem izbruhne vsa njena jeza, ki se je kopicila že precej časa, mu pove, da ga zapušča in da se ne bo vrnila, dokler ne bo prepričana, da se je spremenil in da je začel služiti denar tudi sam.

Božo je videl, da je hudič odnesel šalo, tako da se je odločil, da si poišče službo. Pri tem mu je pomagal njegov znanec Goran, ki ga je uvedel v svet kriminala, kar pa bo Boža zelo drago stalo. Čeprav ga je zapustila, Špela ni mogla pozabiti Boža, kar pa se sploh ni ugajalo njenemu očetu, ki je bil velik sovražnik tujcev.

Trdna je bila njena odločitev, da se vrne Božu ko je izvedela da se je on znašel v velikih škripcih zaradi težke naloge, ki mu jo je zadala. Niti prepir s starši je ni mogel odvrniti od tega. Tudi Božina ljubezen do nje je bila brez dvoma, velika in iskrena kar je dokazal tvegajoč svoje lastno življenje v spopadu z mafijo, samo da bi njo zaščitil.

Pravljica ima srečen konec. Onadva sta dobila hčerko in skupaj doživela globoko starost. Tudi smo mi učenci bili srečni – lepo smo se imeli, naučili se novih besed in se skupaj lepo družili.

Nemanja Miličević

PRAZNOVANJE KULTURNEGA DNEVA V SUBOTICI

Letos smo slovenski kulturni praznik praznovali v Subotici, v prelepi secesijski dvorani, znani kot Velika večnica v Mestni hiši.

Na vabilo organizatorja, Slovenskega društva „Triglav“ iz Subotice in Veleposlaništva Republike Slovenije v Beogradu, so se odzvali številni gostje, med katerimi veleposlanik Franc But in predstavniki Veleposlaništva, župan in predsednik Mestnega

sveta mesta Subotica ter ostali predstavniki mestne oblasti, generalni konzuli Madžarske in Hrvaške, predstavniki narodnih manjšin katere živijo v Subotici, beograjske nadškofije, člani Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji, predstavniki slovenskih društev iz Srbije ter ostali.

Na slovesnosti, predstavniki našega Društva Sava so bili: Vladimir Uršič, Nuša Gerden, Pavla Milovanović, Ana Bijelić,

Mojca Verbič, Biljana Milenković-Vuković in Vladimir Smole.

Po intoniranju slovenske himne je prisotne pozdravil veleposlanik, mag. Franc But, ki je uvodoma izpostavil pomen slovenskega kulturnega praznika ob oblikovanju slovenske identitete in državnosti, spregovoril o pomembnosti kulturnega udejstvovanja slovenskih društev v Srbiji, ter izrazil zahvalo Društvu „Triglav“ za pripravo kulturnega programa na prireditvi in mestu Subotica, ki je omogočilo izvedbo prireditve v protokolarni dvorani.

V imenu Nacionanega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji je spregovoril Vladimir Uršič, v imenu gostiteljev pa Igor Race, predsednik Društva „Triglav“, Subotica.

Bogat in raznovrsten program, v katerem so se predstavili Pevski zbor Društva „Triglav“, učenci šole dopolnilnega pouka slovenščine, lutkovna skupina Klopotec, recitatorji Nataša Tomić in Ivan Kovač, solo pevka Dijana Miškolci in pijanistka Kristina Mate, je z navdihom vodila učiteljica slovenščine v Subotici Barbara Goršič.

Naše druženje z zmeraj prijaznim in gostoljubnim domačini ter njihovim gostom, se je po že ustaljenem običaju nadaljevalo do globoko v noč.

Biljana Milenković-Vuković in Mojca Verbič

LITERARNI VEČER S FERIJEM LAINŠČKOM V SUBOTICI

Spomladi smo se člani Društva Sava udeležili literarnega večera Ferija Lainščka, ki je znani slovenski pisatelj, oziroma pesnik, dramatik, scenarist, soustvarjalec literarnih revij in avtor številnih besedil slovenskih pevcev ter skupin.

Franc (Feri) Lainšček, rojen 1959 v Dolencih v Prekmurju, je končal gimnazijo v Murški Soboti, kjer še vedno živi. Od leta 1983 ima status samostojnega umetnika, od leta 2007 pa je zaposlen kot urednik pri založbi Franc-Franc v Murški Soboti. Avtor je številnih literarnih del, bibliografija njegovih samostojnih monografskih izdaj obsega že več kot 100 naslovov. Po njegovih romanih je bilo doslej posnetih 5 celovečernih filmov, med njimi tudi za film *Petelinji zajtrk*, ki je najbolj gledan film v samostojni Sloveniji, ki smo si nekaj let nazaj ogledali tudi mi, v okviru Svetovnih dni slovenske literature na filmu, v organizaciji Centra za

slovenščino kot drugi/tuji jezik, Filološke fakultete v Beogradu in Društva Sava.

Lainšček je avtor, ki piše tako za odrasle, kot za mladino in otroke. Zaslovel je z romani, uveljavil pa se je tudi na področju mladinske književnosti, kratke proze, radijske in lutkovne igre, filmskih scenarijev in kot tekstopisec popevk ter šansonov. Za svoje literarno delo je prejel več nagrad. Posamezni romani so prevedeni v madžarščino, angleščino, nemščino, hrvaščino, češčino, španščino in katalonščino, pravljice pa tudi v porabščino (izšle so v zbirki *Med Muro in Rabo*, ki jo izdaja založba Franc-Franc).

Leta 1981 je začel pisati poezijo. Zbirka *Ne bodi kot drugi* (2007) je postala izjemno brana. Oblikovno preproste in spevne (tudi uglasbene) pesmi so, tudi na spletnih straneh, osvojile neverjetno širok krog bralcev različnih starosti.

V Subotici smo bili navdušeni nad njegovim govorjenjem, ki je bilo sproščeno in prijateljsko. Ko smo ga vprašali kje vedno znova najde navdih za pisanje novih del, je odgovoril – v ljubezni.

Ljubezen najbolj izraža v svojih pesmih, mnoge med njimi pa sodijo med priljubljene verze naše profesorice Maje, ki nas je na lastne stroške peljala v Subotico in se ji za vožnjo in prijetno

družbo zahvaljujemo z naslovom *Ne bodi kot drugi*.

NE BODI KOT DRUGI

*Prinesi mi rože, ki divje cvetijo,
odpelji me v goro, kjer škrti živijo.*

*Pokaži mi zvezdo z mojim imenom,
zloži mi pesem z bizarnim refrenom.*

*Povabi me včasih v kraje neznane,
mi zjutraj pod okno pripelji cigane.*

*Povej mi o sanjah, četudi so grešne,
zaupaj mi želje, četudi so smešne.*

*Napravi to zmeraj, ne bodi kot drugi,
ljubezen ni reka, ki teče po strugi.*

*Napravi to zopet, ne hodi po poti,
saj sreča ni nekaj, kar pride naproti.*

*Poljubi me nežno, ko drugi hitijo,
povabi me v mesto, ko drugi že spijo.*

*Usoda je živa in mrtvi junaki,
naj še hrepenijo postaje in vlaki.*

Darja Kovrlija

DRUŠTVO SAVA NA RECITATORSKEM TEKMOVANJU "NAŠA SLOVENSKA BESEDA" V ZRENJANINU

Junija 2011 smo se člani Društva Sava udeležili projekta Društva Planika iz Zrenjanina imenovanega "Naša slovenska beseda". Avtorica tega projekta je bila Vera Popović. Imeli smo se res lepo, skupaj z Moškim Pevskim Zborom Maj iz Kranja, ki je s petjem navdušil goste v KS Mužlja.

Recitatorskega tekmovanja so se udeležili člani drugih društev Slovencev iz Republike Srbije: Triglav (Subotica), Kula (Vršac), Kredarica (Novi Sad) in KS Drago Čeh (Bor). Cilj tega projekta je bil spoznavanje in povezovanje društev Slovencev na skupnem projektu, bogatenje stikov in boljše sodelovanje med društvi in negovanje slovenskega jezika, tradicije in kulture.

Srečanja se je udeležil in prisotne pozdravil veleposlanik R Slovenije v Srbiji, g. Franc But, ki je v svojem govoru pohvalil organizatorje za uspešno večletno organiziranje tovrstnega dogodka. Poudaril je pomen ohranjanja slovenskega jezika in kulture v tujini ter izrazil upanje, da se bodo takšne dejavnosti, ki prispevajo k razvoju slovenščine in širjenju slovenske kulture v Srbiji, uspešno izvajale tudi naprej.

Pristotne je tudi pozdravila prof. dr. Maja Đukanović, v imenu Nacionalnega sveta slovenske narodnostne manjšine, ki se je prisotnim najprej zahvalila za aktivno udeležbo ob ustanovitvi Nacionalnega sveta, ki ima ogromen pomen za slovensko manjšino v Srbiji. Posebno se je zahvalila vodstvu društev, ki so

podprli udeležbo svojih članov na tem tekmovanju.

Na tekmovanju je skupaj bilo 23 recitatorjev, razdeljenih v treh skupinah: otroci, mladostniki in odrasli. Članice žirije, prof. dr. Maja Đukanović (predsednica), prof. Andreja Ponikvar, prof. Vera Popović in zapisnikarica Tanja Vojnović, so podelile nagrade društvom in posameznikom. Namreč, po številu doseženih točk so razglasile uvrstitev po društvih:

1. mesto – nastopajoči iz Subotice; 2. mesto – nastopajoči iz Beograda; 3. mesto – nastopajoči iz Novega Sada; 4. mesto – nastopajoči iz Bora in 5. mesto – nastopajoči iz Zrenjanina in nastopajoči iz Vršca.

Med posamezniki pa so bili rezultati naslednji:

- med otroci, 1. Mesto sta zasedla Ivo Vučković (Subotica) in Karolina Grujić, (Zrenjanin); 3. mesto pa Igor Maksimović (Vršac);

- med mladostniki sta na 1. mestu bili Darja Kovrlija in Snežana Goršek (Beograd), na 3. mestu je bila Maja Cvejić (Novi Sad);

- med odrasli, 1. mesto je zasedla Dušanka Tomić (Beograd), 2. mesto je zasedla Dušica Adamović (Beograd), 3. mesto pa je zasedel Siniša Močnik (Zrenjanin).

Na koncu so tekmovalci prejeli diplome za sodelovanje, saj so se resnično potrudili in so si zaslužili vse pohvale.

Darja Kovrlija

NA PLANINCAH...

ROMARSKO POTOVANJE PO SREMU

Sedela sem v prostorih Društva Slovencev Sava s člani slovenskega Pastoralnega sveta beograjske Nadškofije. Redno smo se tu zbirali in s svojim delovanjem poskušali približati vernikom in ljudem dobre volje radosti, ki ih prinaša krščansko življenje. Vsak izmed nas je predlagal, vsi smo dajali svoje mišljenje o predlogu in se skupno odločali kako naj bi predlog uresničili.

Bližal se je dan mojega goda in sem si ga močno zaželela praznovati na romanju. Po dolgem premišljevanju sem se le odločila predlagati romanje 24. maja, na dan Marije pomočnice kristjanov, ko je moj god. Vedela sem, da je organiziranje romanja zahtevno in da je zanj potrebno združeno delovanje več ljudi. Bila sem sigurna, da sem naredila pravo stvar, ko sem videla, da je moj predlog sprejet z veliko dobre volje in da so člani bili pripravljeni sodelovati. Dobila sem notranjo moč in se aktivno udeležila organiziranja.

Začetna vprašanja so bila: kam bi potovali, kako naj bi razglasili ljudjem za romanje in zbrali potrebno število ljudi.

Gospod Lojze Letonja, župnik pri cerkvi Sv. Cirila in Metoda v Beogradu je svetoval krajšo romarsko pot, da se ne bi obremenjevali z vremenom in zamudam in predlagal Sremsko Mitrovico. Lepo je bilo videti, kako so se vsi z veliko dobre volje vključili v diskusijo. Končno smo odločili da gremo v Sremsko Mitrovico v cerkev sv. Dimitrija, kjer bi imeli romarsko mašo; potem bi obiskali Rumo, banjo v Vrdniku in kosili v Beočinu; vrnil bi se pa prek Petrovaradina, Indije in Zemuna. Jaz sem na mapi narisala celo romarsko pot in predvidela urnik. Skupaj z vsemi člani smo sestavili oznanilo, ki ga je g. Lojze bral pri maši na velikonočni ponedeljek in pri slovenski nedeljski maši. Gospa Ljilja in jaz sva po Internetu iskale podatke o predelih skozi katere bi potovali in zbirale prijave. Pripravili smo gradivo, ki bi ga brali po poti, da

bi popestrili trenutke v zaprtem avtobusu. Za romanje so se prijavile ženske iz pevskega zbora Slovenskega Društva Sava, katere so se z gospo Svetlano pripravile, da bi pele na romarski maši. Gospod Lojze je najavil naš prihod v Sremski Mitrovici, Gospa Ljilja je najavila naš prihod v restavraciji v Beočinu, kjer smo po ugodni ceni kosili, jaz sem pa pripravila za vsakega romarja informacijo o urniku, z mapo romarske poti in mapo samostanov Fruške gore. Veliko podpore smo dajali drug drugemu, tako da je priprava za romanje potekala z veliko radosti in medsebojnega spoštovanja.

Končno je prišel ta lepi dan, ko praznujemo Marijo pomočnico kristjanov. Bili smo pripravljeni za pot. Samo še vremensko napoved je bilo treba pogledati. Razočarenje. Za cel dan je napovedan dež. Ampak si nismo dovolili malodušnosti. Dežnik je že zdavnaj odkrit, nepremočljivi čevlji tudi, potrebujemo samo še nasmeš in dobro voljo. Gremo naprej povzdignjene glave.

Zbudila sem se zgodaj in pogledala skozi okno. Dežja ni bilo. Vzela sem svoj nahrbtnik (seveda z marelo v njem) in v srcu zapela pesem „Veš o Marija moje veselje, več moje želje, ljubil bi te...“.

Zbralo se nas je približno trideset romarjev. Na začetku potovanja sem vsakemu romarju razdelila informacije o potovanju in vsakega v avtobusu darovala z bombonom. Če prav nisam omenjala svojega goda, sta me gospod Lojze in naša Pavla prese-netila s čestitkami, kar mi je prineslo veliko veselja. Na začetku romarske poti nas je pozdravil duhovni vodja romanja, gospod Lojze Letonja in z skupno molitvijo smo se priporočili devici Mariji, da nas varuje. V avtobusu smo slišali veliko o Sremski Škofiji in predelih skozi katere smo šli. V cerkvi Sv. Dimitrija v Sremski Mitrovici nas je prijazno sprejel mestni župnik, kateri nam je razložil zgodovino krščanstva na teh prostorih. Tu smo imeli romarsko mašo katero je vodil gospod Lojze. Po maši nas

je mestni župnik te cerkve povabil v lepo urejeno dvorišče na sok in po tem smo skupaj šli pogledati Sirmijum. Tu nam je bilo zelo prijetno, ampak smo se morali napotiti proti Fruški Gori, prek Rume do toplic v Vrtniku. Na kosilo smo šli v Beočin v restavracijo na Donavi. Na koncu smo si ogledali še v Petrovaradinu Tekije – cerkev posvečeno Mariji Snežni. Tu nas je sprejel župnik Barišić, ki je v to župnijo prišel iz beograjske cerkve Kristusa Kralja. Zadnje postajo smo imeli v Zemunu pri cerkvi Marijinega Vnebohoda.

Vreme je bilo prelepo. Celo pot nas je ogreval sonček. Niti kapljice napovedanega dežja ni padlo. Marija je bila med nami, učila nas je živeti v radosti. Prišli smo domov s prelepim občutkom, da smo ljubili in da smo ljubljeni. Upam, da bomo organizirali še podobnih romanj, saj si z njimi zagotovo okrepimo dušo.

Marija Dušanka Stefanović

**Obveščamo vas da se
Društvo Slovencev v Beogradu – Društvo
Sava nahaja v novih prostorih na naslovu
Terazije 3/IX.**

**Nova telefonska številka je:
+ 381 (0)11 33 40 875**

E-naslova:

sava-si@eunet.rs; drustvosava@gmail.com

Marko Pejčić, 12 let

V tej številki Biltena objavljamo imena tistih članov, ki so preminili in nas zapustili ali pa se preselili v neki drugi, upamo, boljši svet, kakorkoli kdo od nas to dojema. Objavljamo imena tistih, o čigar odhodu smo obveščeni. Hkrati vas prosimo, da nas obvestite, če veste še za kakšne člane društva, ki so umrli. Informacija naj vsebuje: ime in priimek, datum ter kraj rojstva in smrti.

Odon Vertovšek ★14. 11. 1909 Mokronog – † 11. 06. 2011 Beograd

Ivanka Molek-Koraksić ★28.10.1935 Beograd – † 19.12.2010 Beograd